

قفل بازار خودرو پس از اعتراضات

خریداران به صحنه برگشتند

عدم‌النفع ۱,۴ میلیارد دلاری

سرزده از ملی پوشان تست می گیریم

سیاست‌نسخه علاج تجارت

کارشناسان معتقدند با توجه به نیروی انسانی تحصیل کرده در داخل و خارج کشور، ظرفیتهای طبیعی ممتاز...

صفحه ۲

سفر خارجی برای اینترنت

برای این مدل برقراری ارتباط تجاری، هزینه هم می‌دهند. ترافیک پرواز به تر کیه باعث شده قیمت بلیت هوا پیمای...

صفحه ۴

همه‌زبان دیدگان تورم

با رشد نرخ تورم، اقتصاد قابلیت پیش‌بینی پذیری خود را از دست می‌دهد، قرار دادهای چهار ...

صفحه ۶

قفل بازار خودرو پس از اعتراضات

کریم حسن پور – اعتراضات چندروز اخیر، بازار خودرو را قفل کرد؛ به‌طوری که معاملات با توجه به غیرفعال شدن برخی از پلتفرم‌های آگهی دهنده به‌طور چشم‌گیری کاهش یافته است.

این کارشناس صنعت خودرو در پایان تاکید کرد: «بازیگران بازار منتظر اتفاقات بعد از اعتراضات هستند تا پس از این تحولات، تصمیم بگیرند که خودرو بخرند یا بفروشند.» هادی سلیمانی‌ملکان، رئیس هیات‌مدیره انجمن واردکنندگان خودرو نیز با تاکید بر اینکه مشتریان انگیزهای برای خرید و فروش خودرو ندارند؛ به «دنیایاقتصاد» گفت: «در شرایط کنونی، ثبت‌سفارش‌هایی که تاکنون انجام‌شده و دولت قرار بوده تا ارز دیگران را به آنها اختصاص دهد، متوقف شده‌است.» وی در ادامه تاکید کرد: «به‌همین‌دلیل موضوع تامین ارز کاملاً معلق مانده‌است.» رئیس هیات‌مدیره انجمن واردکنندگان خودرو در توضیح خبری از سوی مدیر سامانه تخصیص خودروهای وارداتی مبنی بر ورود چهارهزار خودروی وارداتی تا پایان سال نیز اظهار کرد: «برخی ارز گرفتند و خودرو وارد کردند و احتمالاً این خودروها تا پایان سال جاری وارد بازار خواهندشد.» وی در این‌باره توضیح داد: «اگر مرزهای کشور باز بماند و مشکلی در حمل‌ونقل داخلی و بین‌المللی ایجاد نشود، افرادی که خودرو خریداری کرده‌اند، قاعدتاً آنها را تا پایان سال وارد بازار می‌کنند، بنابراین ورود چهارهزار خودروی دیگر تا پایان سال دور از دسترس نیست.» سهراب دل‌انگیزان، استاد دانشگاه نیز با اشاره به اینکه اعتراضات منجر به شکل‌گیری فضای مهیم در سطح بازار می‌شود، به «دنیایاقتصاد» گفت: «از آنجاکه فضای مبهمی بر بازار حاکم می‌شود، تصمیمات و برنامه‌ریزی تولید برای بازیگران بازار دچار اختلال می‌شود.»

وی با اشاره به اینکه فضای مهیم در بازار، برنامه‌ریزی برای تولید را با تاخیر همراه می‌کند، ادامه‌داد: «این فضا انتظارات را هم دچار تغییر و تحول می‌کند. انتظارات نسبت به سودآوری، قیمت مواد اولیه، فروش و برنامه‌ریزی برای تولید جابه‌جا می‌شود.» این استاد دانشگاه با اشاره به برهم ریختن برنامه تولید تحت‌تاثیر فضای ابهام حاکم بر بازار، ادامه‌داد: «در این فضا، چارچوب ذهنی افراد برای انجام فعالیت در بازار دچار اختلال می‌شود و در نتیجه برنامه خرید و فروش آنها نیز بهم می‌ریزد، در چنین شرایطی افراد دست از فعالیت می‌کشند؛ یعنی نه می‌خرند و نه می‌فروشند. فردی که خودرو برای فروش دارد، تصور می‌کند کالا گران‌تر می‌شود و آنکه خریدار است، تصور این است که بهای کالا کاهش پیدا می‌کند و بنابراین تمایل همه گروه‌ها برای خرید و فروش به‌شدت کاهش پیدا می‌کند.»

این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه در چنین شرایطی، حجم معاملات در سطح بازار به حداقل ممکن می‌رسد، ادامه‌داد: «تا زمانی‌که این فضای ابهام برطرف نشود، اختلالی که به آن اشاره کردم، در بازار ادامه خواهدداشت.»سعید مدنی، مدیرعامل پیشین گروه خودروسازی سایپا نیز با اشاره به افزایش روانه نرخ دلار در بازار آزاد، به «دنیایاقتصاد» گفت: «بوسانات شدید نرخ ارز همواره مورد اعتراض بازاریبان و اصناف بوده‌است.» وی ادامه‌داد: «خودروسازان نیز در شرایط کنونی نگران این موضوع هستند که کالای خود را بفروشند و نتوانند کالای دیگری را جایگزین آن کنند.»

وی در ادامه با اشاره به تحولات دیگر بازارها اضافه کرد: «اگر قرار باشد فروشندگان کالای خود را به نرخ روز نفرروشند و به بهای کمتری به‌دست مشتریان برسانند، قادر نخواهند بود کالای بعدی را جایگزین محصولات قبلی خود کنند و بنابراین در چنین شرایطی از فروش اکراه خواهند داشت.» مدنی ادامه‌داد: «در حال‌حاضر توزیع شرکت‌های تولیدی به زیرمجموعه‌هایشان در حوزه‌های مختلف اقتصاد از جمله خودرو به‌صورت قطرچکانی صورت می‌گیرد.» وی با تاکید بر اینکه تقاضا نیز به‌دلیل افزایش قابل‌ملاحظه قیمت خودرو کاهش پیدا کرده‌است، «البته در حال‌حاضر کالا در بازار وجود دارد و از ذخایر قبلی استفاده می‌شود اما اگر این قضیه به همین منوال ادامه پیدا کند، تامین و برآورده‌کردن نیازهای بازار امکان‌پذیر نخواهد بود.»

مدنی با اشاره به دغدغه تامین ارز تولیدکنندگان افزود: «اکثر شرکت‌های تولیدی، صنایع و بنگاه‌های اقتصادی دچار مشکل تامین ارز هستند و تمایل دارند تا کالاهای موجود در انبار خود را با تاخیر به بازار عرضه کنند. این مشکل از ابتدای امسال وجود داشته و حالا نگرانی‌های پیرامون آن افزایش یافته‌است، بنابراین فعلاً عرضه‌کنندگان تمایلی به عرضه و فروش کالای خود ندارند و منتظر روزهای آتی هستند.»

با این‌حال اما اعتراضات چند روز گذشته همین دلالتان و واسطه‌ها را نیز از بازار خودرو دور کرده و به گفته بسیاری از دلالتان بازار بالاتکلیف‌تر از همیشه شده‌است. «دنیایاقتصاد» از تولیدکنندگان، واردکنندگان و همچنین کارشناسان خودرو در مورد تاثیر اعتراضات بر وضعیت تولید، بازار و واردات پرسش‌کرد و همگی به‌طور متفق‌القول تاکید کردند؛ فعالان در هر سه حوزه در بالاتکلیفی به‌سر می‌برند و بازار در رکود عجیبی فرو رفته است. در همین حین برخی معتقدند وضعیت کنونی بازار چندان ربطی به اعتراضات ندارد و بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و تقابل سیاستگذار و خودروساز و همچنین یکسان‌سازی نرخ ارز، خودرو در شرایط ناپایدار قرار گرفت و اعتراضات نیز به تشدید این شرایط منجر شده‌است. یک کارشناس خودرو نیز به «دنیایاقتصاد» می‌گوید؛ ادامه ناپایداری اقتصادی موجب افزایش قیمت‌ها در آینده نزدیک خواهدشد.

سکته بازار خودرو

در این زمینه حسن کریمی‌سنجری، کارشناس صنعت خودرو با اشاره به وضعیت بازار خودرو بعد از اعتراضات به «دنیایاقتصاد» گفت: «معمولاً در چنین شرایطی، اولویت‌های اقتصادی تا حدودی تغییر می‌کند و بازار خودرو دچار سکته می‌شود؛ یعنی نه خریداری وجود دارد و نه فروشندگی.» وی تاکید دارد: «در شرایط نامساعد اجتماعی، ناپایداری اقتصادی نیز ایجاد می‌شود و ناپایداری اقتصادی موجب افزایش قیمت‌ها خواهدشد.»

این کارشناس صنعت خودرو با اشاره به بی‌ثباتی نرخ دلار در بازار اظهار کرد: «معمولاً ناپایداری‌ها منجر به بی‌ثبات‌شدن شرایط حاکم بر بازار می‌شود؛ یعنی فروشنده و خریدار تکلیف خودشان را نمی‌دانند.» کریمی با تاکید بر اینکه هزینه تولید به‌شدت افزایش یافته‌است، گفت: «وقتی بهای یک شانه تخم‌خمر به حدود ۵۰۰ هزارتومان می‌رسد، طبیعی است که قیمت مواد اولیه ساخت خودرو رشد بسیار بیشتری داشته‌باشد. در حقیقت، ناآرامی‌های اقتصادی، فشار مضاعفی را به تولید تحمیل می‌کند؛ به‌گونه‌ای که حاشیه زیان خودروسازان تحت‌تاثیر سیاست قیمت‌دستوری و افزایش قیمت نهاده‌های تولید افزایش می‌یابد، بنابراین خودروسازان نیاز به یک اصلاح قیمت پیدا می‌کنند.» وی در ادامه توضیح داد: «در چنین شرایطی فاصله قیمت خودرو از کارخانه تا بازار آزاد افزایش قابل‌توجهی پیدا می‌کند، چراکه شرایط پایداری بر اقتصاد حاکم نیست.»

این کارشناس صنعت خودرو با تاکید بر اینکه تغییر اصلی در بازار خودروی ایران پس از یکسان‌سازی نرخ ارز اتفاق افتاد، در این‌باره گفت: «تمی‌توان گفت اعتراضات تاثیر چشمگیری بر تحولات بازار داشته‌است، اثر اصلی را باید در سیاست تکثرخی‌شدن ارز نیز جست‌وجو کرد.» کریمی افزود: «ناپایداری اقتصادی بازار را بالاتکلیف می‌کند؛ یعنی اولویت‌های تجاری و کسب‌وکار جای خود را به ناپایداری می‌دهد. در چنین وضعی، هم فروشنده و هم خریدار دست نگه می‌دارند تا ببینند بازار به کدام سمت می‌رود.»

بسیاری از بازارها طی روزهای اخیر متاثر از اعتراضات بوده‌اند، این در شرایطی است که بازار خودرو نیز در این روزها همراه با دیگر بازارها در بالاتکلیفی و سردرگمی عجیبی فرو رفته‌است.در این میان اگرچه عنوان می‌شود شماره‌گذاری خودرو برقرار است و معاملات خودرویی نیز به‌صورت اندک انجام می‌شود، با این‌حال قطعی اینترنت از یک‌سو معاملات خودرویی در پلتفرم‌های آگهی‌دهنده را مختل کرده و از سوی دیگر، محصولات خودرویی به‌دلیل وضعیت موجود، قیمت مشخصی ندارند، به همین‌دلیل بسیاری از فعالان بازار فعلاً از معامله دست کشیده‌اند. از چهارشنبه هفته گذشته بسیاری از پلتفرم‌های آگهی‌دهنده که سال‌هاست مرجع تعیین قیمت خودرو در کشور هستند، به‌روزرسانی قیمت‌ها را متوقف کرده‌اند.

حالا نیز فضای نااطمینانی‌ها در اقتصاد نه‌تنها منجر به رکود در بازار خودرو شده، بلکه چشم‌انداز ثبات تولید تا پایان سال را نیز در ابهام فروبرده است. در همین حین اما برخی از دست‌اندرکاران و کارشناسان تولید معتقدند؛ فارغ از اعتراضات اخیر، صنعت و بازار خودرو از ابتدای سال جاری در چاله بی‌تدبیری و خطای سیاستگذاران از یک‌سو و نااطمینانی‌های سیاسی از سوی دیگر وضعیت دشواری را تجربه کرده‌اند، بنابراین اگرچه اعتراضات اخیر، صنعت و بازار خودرو را در شرایط بالاتکلیفی قرار داده اما پیش از آن رخدادهایی همچون مقاومت سیاستگذاران در مقابل اصلاح قیمت، جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، افزایش نرخ ارز و همچنین یکسان‌سازی ارزی این صنعت را بی‌ثبات‌تر از همیشه کرده‌بود.

از ابتدای سال‌جاری، ایران خودرو با توجه به واگذاری سهام این شرکت به بخش خصوصی خواستار اصلاح قیمت محصولات تولیدی خود بود حال آنکه این خواسته با مقاومت شدید سیاستگذاران خودرو روبه‌رو شد. وقوع جنگ تحمیلی ۱۲ روزه اما افزایش قیمت محصولات ایران خودرو را به فراموشی سپرد با این‌حال بعد از فروکش کردن جنگ، این خودروساز اقدام به‌فروش محصولات تولیدی خود با رشد قیمت بیش از ۲۳ درصد کرد. رشدی که با مخالفت شدید سیاستگذاران خودرو همراه بود. در سایه تقابل این خودروساز و وزارت صمت مکانیسم ماشه نیز از سوی کشورهای غربی اجرا شد و این موضوع نرخ ارز را به‌طور بی‌سابقه‌ای افزایشی کرد.

هرچند خودروسازان تاکید کردند؛ اسنپک هزینه تولید را به واسطه دورزدن تحریم‌ها و روند صعودی نرخ ارز، افزایشی می‌کند با این‌حال سیاستگذاران خودرو همچنان بر رشد ۱۵ درصدی قیمت‌ها تاکید کردند. نتیجه این تقابل را نیز می‌توان در آمار ۹ ماهه تولید خودرو دید به‌طوری‌که ایران خودرو با احتساب قیمت‌های تعیین‌شده از سوی این شرکت، روند صعودی را در تولید و فروش طی کرد، حال آنکه شرکت سایپا و پارس خودرو به‌طور عجیبی در تولید و فروش ناکام ماندند، اما بازار خودرو در ۹ ماه گذشته با التهابات و سردرگمی زیادی روبه‌رو بوده و شکاف عمیق بین قیمت کارخانه و بازار، بازم بازار خودرو را برای بسیاری از دلالتان و سرمایه‌های سرگردان جذاب کرده‌است.

شوک به تراکشن‌های بانکی

بیش از ۲۲ ساعت است که اینترنت کشور به‌صورت کامل قطع شده و مردم و کسب‌وکارها جدای از اطلاع‌رسانی، در انجام امور روزمره از خرید و فروش آنلاین گرفته تا دسترسی به انواع سایت‌های داخلی با انواع اختلال‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کنند. یکی از تبعات اقتصادی قطع اینترنت، اختلال در انجام تراکشن‌های موفق است.وی افزود: حتی در استان‌هایی که عنوان می‌شود اضافه‌برداشت نداشته‌اند، واقعیت این است که مصرف بانک‌ها و اصالح روش‌های مصرف عقب هستیم. برای مثال، اقداماتی که امروز در برخی صنایع بزرگ برای اصلاح سیستم‌های خنک‌کاری در حال انجام است، باید سال‌ها قبل اجرا می‌شد. جانباز بزرگ‌ترین شاخص ضعف حکمرانی آب را کمبود داده‌های دقیق و هوشمند دانست و گفت: وقتی داده معتبر نداریم، تصمیم‌گیری هم دچار اشکال می‌شود. اگر قرار است کاهش مصرف اتفاق بیفتد، باید مشخص باشد کاهش نسبت به چه عدد و چه مبنایی است. امروز حتی در اسناد بالادستی، از جمله سند امنیت غذایی، اعداد متفاوتی وجود دارد و این ابهامگنی کار را دشوار کرده است.

عقب‌نشینانی به دانشگاه نیمه‌خودگردان

عابدین سالاری‌اسکر
دکترای اقتصاد

در بودجه ۱۴۰۵، جدول «الزامات مصارف دانشگاه‌ها» یکی از کم‌حجم‌ترین جداول از نظر تعداد ردیف‌هاست، اما از نظر پیام سیاسی، یکی از معنادارترین آنهاست. این جدول مستقیماً به این پرسش پاسخ می‌دهد که دولت، در شرایط محدودیت مالی، دانشگاه را چگونه می‌بیند: یک نهاد رفاهی وابسته به دولت یا یک واحد نیمه‌خودگردان با مسوولیت مالی مستقل؟

تعریف ساده تصمیم‌ها در این جدول، دولت به دو سازوکار مالی دانشگاه‌ها ورود کرده‌است. نخست، صندوق‌های رفاه دانشجویی؛ منابعی که از محل بازپرداخت وام‌های دانشجویی دوباره به چرخه حمایت از دانشجویان بازمی‌گردند. در بودجه ۱۴۰۵، سقف استفاده از این منابع از ۵۰۰ میلیون‌ریال به ۱۵۰ میلیون‌ریال کاهش یافته‌است. به زبان ساده، دولت می‌گوید حتی منابعی که ماهیتاً متعلق به چرخه خود دانشجویان است، باید با انضباط شدیدتری مصرف شود. این تصمیم نه ناشی از افت درآمد، بلکه حاصل یک انتخاب آگاهانه در سمت مصرف‌است. دوم، وام‌گیری دانشگاه‌ها از شبکه بانکی. در این بخش، دولت سقف مجاز را بدون تغییر و برابر با ۱۰۰ درصد عملکرد درآمد اختصاصی سال‌گذشته حفظ کرده‌است. معنای این قاعده روشن است: دانشگاه فقط در حد توان واقعی خود اجازه بدهی‌سازی دارد و نمی‌تواند با اتکا به حمایت‌های ضمنی دولت یا بودجه‌های آینده، دامنه تعهداتش را گسترش دهد.

پیام اعداد چیست؟ در این جدول، تنها تغییر عددی معنا دار، کاهش شدید منابع رفاه دانشجویی است؛ افتی در حدود ۷۰ درصد. در مقابل، هیچ‌گونه تسهیل در بدهی‌سازی دانشگاه‌ها دیده نمی‌شود. نه سقف وام‌گیری افزایش‌یافته و نه ابزار جدیدی برای جبران کسری‌ها طراحی شده‌است. این ترکیب عددی کاملاً هدفمند است و حامل یک پیام روشن است: کاهش نقش حمایتی دولت، بدون بازکردن مسیر بدهی.

منطق فنی دولت؛ عقب‌نشینی آرام، نه قطع ناگهانی منطق مسلط دولت در این بخش، «عقب‌نشینی تدریجی از تعهدات رفاهی دانشگاه» است، نه شوک ناگهانی. دانشگاه از نگاه دولت، یکی از بالقوه‌ترین منابع تولید بدهی پنهان است. تعهدات رفاهی، کسری‌های مزمن و انتقال هزینه به بودجه‌های بعدی، کاهش منابع رفاهی و قفل‌گذاری بر وام‌گیری، به‌معنای مهار این بدهی‌ها پیش از انباشته‌شدن است؛ در واقع دولت دانشگاه را نه به‌عنوان یک نهاد کاملاً دولتی، بلکه به‌عنوان واحدی نیمه خودگردان بازتعریف می‌کند؛ نهادی که باید پیش از گذشته با منابع خودش دوام بیاورد.

اثرات رفاهی؛ هزینه از کجا منتقل می‌شود؟ این تصمیم اثر قیمتی مستقیم ندارد، اما اثر رفاهی آن کاملاً واقعی است. خدماتی مانند خوابگاه، تغذیه، وام‌های ضروری و حمایت‌های جانبی یا کاهش می‌یابد یا هزینه آن به خانواده‌ها منتقل می‌شود. در عمل، پیام سیاستی این است که هزینه زیست دانشجویی باید بیش از گذشته در سطح خانوار جذب شود.

ریسک‌های پنهان؛ فرسایش آرام سرمایه انسانی ریسک اصلی این سیاست، فرسایش سرمایه انسانی است. دانشجو دقیقاً نقطه‌ای است که فشار مالی امروز، آثار بلندمدت فردا را می‌سازد؛ افزایش ترک‌تحصیل، افت کیفیت آموزش، تشدید نابرابری سنجرسی و مهاجرت. دانشگاه دولتی، حتی بدون دریافت شهریه، به‌تدریج می‌تواند به نهادی تبدیل شود که دانشجوی کپر‌خوردار در آن دوام نمی‌آورد.

این سیاست در کدام چارچوب می‌نشیند؟ این رویکرد با مفهوم تعویق سرمایه‌انسانی هم‌خوان است؛ وضعیتی که در آن دولت‌ها در شرایط فشار مالی، هزینه‌هایی با بازده بلندمدت مانند آموزش عالی را عقب می‌اندازند، حتی اگر برای توسعه حیاتی باشند. بودجه ۱۴۰۵، نمونه‌ای شفاف از این تعویق است.

دولت کجا حاضر نیست ریسک کند؟ جدول اعتبارات موضوع بند «م» ماده ۲۸ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، یکی از صریح‌ترین نقاط بودجه ۱۴۰۵ برای فهم «خط قرمزهای دولت» است. این جدول به نهادهایی اختصاص دارد که اختلال در تامین مالی آنها نه به‌صورت تدریجی، بلکه به صورت فوری و اجتماعی بروز می‌کند: جمعیت کشتاورزی و صندوق بیمه همگانی صندوق بیمه محصولات کشاورزی و صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی. برخلاف بسیاری از بخش‌های بودجه که محل چانه‌زنی یا تعویق‌اند، اینجا جایی است که دولت آگاهانه عقب نمی‌نشیند.

بند «م» ماده ۲۸ یعنی چه؟ بند «م» ماده ۲۸ در عمل یک سازوکار تامین مالی برای مدیریت ریسک‌های عمومی و غیرقابل پیش‌بینی است؛ ریسک‌هایی که اگر به‌موقع پوشش داده نشوند، هزینه آنها چندبرابر و غیرقابل‌کنترل می‌شود. این بند، به دولت اجازه می‌دهد منابعی مشخص را برای نهادهایی اختصاص دهد که کارکردشان «پیشگیری از بحران» یا «مهار بحران در لحظه وقوع» است، به‌همین‌دلیل این اعتبارات را می‌توان «سوپاپ اطمینان اجتماعی» بودجه نامید.

خوانش عددی دقیق؛ دولت کجا عقب ننشسته است؟ اعداد این جدول نشان می‌دهد؛ دولت نه تنها از این حوزه عقب‌نشینی نکرده، بلکه در برخی موارد منابع را افزایش داده‌است. سقف اعتبارات جمعیت هلال‌احمر از ۸۰۰ میلیون‌ریال در سال ۱۴۰۴ به ۸۰۰ میلیون‌ریال در سال ۱۴۰۵ افزایش یافته‌است. اعتبارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز از ۱۰۰۰ میلیون‌ریال در سال ۱۴۰۴ به ۱۱۰۰ میلیون‌ریال در سال ۱۴۰۵ رسیده‌است.

♥ عامل اصلی تورم در ۱۴۰۴

لامعی در گفت‌وگو با برنامه میز اقتصاد رسانه ملی با بیان اینکه در تحلیل بازار ارز، لحاظ نمودن همزمان بازار رسمی و بازار غیررسمی الزامی است، بیان کرد: هر یک از این بازارها دارای مولفه‌هایی هستند که منابع و مصارف ارزی و به تبع آن، هر دو سمت عرضه و تقاضا را در هر دو بازار رسمی و غیررسمی تحت‌تاثیر قرار می‌دهند.

او با تأکید بر اینکه در زمان حاضر، در سمت مدیریت تقاضا در بازار رسمی با چالش‌هایی مواجه هستیم که می‌توان آن را «عدم تناسب با شرایط اقتصاد کلان کشور» نامید، گفت: بدین معنا که مصارف ارزی باید متناسب با میزان دریافتی‌ها و وصولی‌هایی باشد که در ابتدای سال و بر اساس قانون بودجه، توسط دستگاه‌های متولی در بودجه ارزی برآورد شده و بر همان مینا مصارف ارزی لحاظ می‌شود.

لامعی با اشاره به اینکه دو گروه کالایی جهت تأمین ارز وجود دارد، بیان کرد: گروه اول، گروه کالاهای اساسی است که مبنای پرداخت و نرخ مورد عمل برای آن را قانون بودجه تعیین می‌کند. به بیانی دیگر، در تبصره یک قانون بودجه مشخص می‌شود که بابت کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی در طول یک سال چه مقدار ارز باید تأمین شود و با چه نرخی مورد عمل قرار گیرد.

در این بخش، برای بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱میلیارد پیورو در نظر گرفته شده است که معادل حدود ۱۳میلیارد دلار برآورد می‌شود. این میزان باید به تعرفه‌ها و کالاهای اختصاصی باید که توسط دولت تعیین شده و امکان قیمت‌گذاری بر آنها وجود دارد. در این قسمت به هیچ عنوان عقب‌انگدگی وجود ندارد؛ یعنی طبق برنامه زمانی پیش‌بینی شده برای سال و بر اساس وصولی‌های دریافت شده در بانک مرکزی از محل درآمدهای سهم دولت، اقدامات لازم جهت تخصیص و تأمین ارز صورت گرفته و عقب‌انگدگی نداریم.

او افزود: تنها وقفه‌ای که در این بخش اتفاق افتاد، مربوط به فاصله زمانی میان استفاده از ابزار پرداخت و واریز وجوه به حساب بود. در عرصه نقل و انتقالات ارزی، دو عبارت «وصول» و «استفاده از ابزار پرداخت» وجود دارد. هنگامی که از ابزار پرداخت استفاده می‌شود، وجوه باید به حساب ذی‌نفع نهایی واریز شود و پخش شود. در ماه‌های گذشته، مقداری وقفه در این قسمت ایجاد شده بود که با تلاش بانک مرکزی و از طریق ابزارهای در اختیار، این موضوع تا حدودی مدیریت شد تا زمان میان‌دستور پرداخت و کارسازی به حساب ذی‌نفع برطرف شود.

مدیر اداره پایش بازار ارز بانک مرکزی خاطرنشان کرد: در بخش کالاهای اساسی که اصطلاحاً نرخ ۲۸۵۰۰ تومان نامیده می‌شود، طبق جدول زمان‌بندی مشترک با دستگاه‌های متولی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تخصیص‌ها انجام شده و بانک مرکزی نیز نسبت به تأمین آن اقدام می‌کند؛ لذا در این بخش مشکلی وجود ندارد.

لامعی با اشاره به اینکه مورد دوم مربوط به سایر اقلام کالایی به جز کالاهای اساسی است که تحت عنوان اقلامی شناخته می‌شوند که عرضه و تقاضای آنها در مرکز مبادله ارز و طلای ایران انجام می‌گیرد، گفت: در آنجا بخش عمده ارز مورد نیاز این اقلام توسط سایر صادرکنندگان (به غیر از نفت) تأمین می‌شود. بانک مرکزی نیز بر اساس نقش بازارسازی که در قانون بانک مرکزی برای آن پیش‌بینی شده است، متناسب با شرایط عرضه و تقاضانسبت به عرضه ارز اقدام کرده و همواره در صورت وجود کسری در بازار، نسبت به تأمین آن اقدام می‌کند. در آن بخش نیز با چالشی مواجه هستیم که به دو دسته تقسیم می‌شود: بخش اول، خروج از سیستم برگشت ارز و ناشی از ناترازی‌های ایجاد شده در اقتصاد از جمله ناترازی انرژی است.به موجب این امر، بخشی از تولید و شرکت‌های صادراتمحور، به‌ویژه شرکت‌هایی که نیاز میرمی به انرژی برای تولید و صادرات محصول خود داشتند، دچار مشکل شدند و در فصل تابستان وقفه‌ای در فعالیت آنها ایجاد شد. طبیعتاً با وقوع این رویداد، جریان وجوه ارزی دچار وقفه شده و تا حدودی با صف تخصیصی و تأمین ارز در بازار مواجه می‌شویم. این بخش بر تولید و صادرات شرکت‌های مذکور اثرگذار بوده است؛از آنجا بخش دوم را «برگشت ارز حاصل از صادرات» عنوان کرد و افزود: این بخش مربوط به مواردی است که با کارت‌های بازگانی اجراهی صورت می‌گرفت. بانک مرکزی از دو سال گذشته تعاملاتی با این گروه صنعت، معدن و تجارت داشت تا نحوه صدور و ترخیص صادرات، شرایط و مدارک مورد نیاز، سبقت مدارک و مدار مشایبه، محدودیت‌هایی بود که سازمان توسعه تجارت و وزارت صنعت، معدن و تجارت وضع کردند. اخیراً نتایج مذاکرات دو ساله مبنی بر اینکه کارت‌های مذکور منجر به ایجاد شبهه عدم بازگشت ارز می‌شود به ثمر نشست و در ماه گذشته فرایندهای پیش‌بینی شده برای مدیریت کارت‌های بازگانی اجراهی اجرایی شد.مدیر اداره پایش بازار ارز بانک مرکزی در ادامه خاطرنشان کرد:صادرکنندگانی بودند که کالا را به مرز منتقل می‌کردند و قصد داشتند با کارت‌های اجراهی صادر کنند، اما کارت بازگانی آنها منقضی شده بود و وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی مربوطه آن کارت‌ها را ابطال کرده بود. درباره میزان جریان ورود ارز به بازار بر اساس میزان صادرات در این عرصه که عمدتاً صادرات خرد است، برآوردهای مختلفی انجام می‌شود که حدود پنج تا ده درصد تجارت خارجی ما را در برمی‌گیرد. این میزان در سنوات مختلف متفاوت بوده است. این بخش از تجارت که با استفاده از کارت‌های اجراهی انجام می‌شد و منجر به مسدودسازی کارت‌ها توسط وزارت صنعت شد، موجب شد که این جریان ارزی وارد نشود.

سیاست؛ نسخه علاج تجارت

مریم لطفی : روند رشد تجارت ایران در اواخر دهه ۹۰ شمسی متوقف شد. طی سالیهای اخیر، به مرور ارزش هر تن کالای صادراتی کشور افت کرده و سید صادرات ایران به مواد خام مورد نیاز برای تولید در سایر کشورها محدود شده است.

یک قطار در ایستگاه

قطار در ایستگاه

سیاست‌های اقتصادی با اشاره به مسیر تجارت ما در گذر تاریخی چند ده‌ساله اخیر گفت: توسعه صادرات غیرنفتی کشور از دهه ۱۳۷۰ آغاز شد. ارزش صادرات ایران در اواخر دهه ۷۰ برابر ۵۰۰ میلیون دلار بود. در طول دهه ۱۳۸۰ شاهد توسعه صنایع با هدف صادرات و همچنین برنامه‌ریزی برای حضور در بازار رقابت جهانی بودیم. تلاش برای ارتقای سطح تجارت ایران در سطح بین‌المللی به افزایش ارزش صادرات ما تا مرز ۵۰ میلیارد دلار منتهی شد. یعنی شاهد رشد جهشی صادرات غیرنفتی کشور بودیم؛ اما این رشد ادامه‌دار نبود.

وی افزود: از سال‌های نخست دهه ۱۳۹۰ سیاست‌های تجارت خارجی ایران تغییر کرد و محوره‌ای مهم هدف صادراتی ما عملاً نادیده گرفته شدند. در این دوره تقویت ارتباطات بین‌المللی و ورود به عرصه مگاپروژه‌ای تولیدکننده کالاهای پیشرفته با توجه به نیاز حداقل ۱۵ کشور همسایه که سالانه واردات یک هزار میلیارد دلار کالاهای مصرفی را در اختیار دارند، نادیده گرفته شد. مودودی گفت: ایران از ظرفیت بالایی در حوزه همسایگی برخوردار است. چنانچه از این پتانسیل متناسب با توان بهره گرفته شود، پایه‌های اقتصادی کشور در همین موقعیت کنونی پایدار خواهد شد. با وجود این ما از شرایط و فرصت‌های پیش رویمان بهره لازم را نگرفتیم. ایران با دارا بودن یک درصد جغرافیای جهان، ۱۵درصد از منابع دنیا را در اختیار دارد. بنابراین انتظار می‌رود ایران از متوسط کشورهای دنیا ثروتمندتر باشد. در همین‌حال انتظار می‌رود اثرگذاری صنعتی و تجاری ایران در صحنه اقتصاد جهانی متناسب با سهم ما از ثروت دنیا باشد.

ایسن فعال بخش تجاری گفت: با وجود این سیاست‌های اقتصادی ما در طول دهه‌های گذشته صحیح نبوده و نتوانسته‌ایم از فرصت‌های پیش رویمان حداکثر بهره را ببریم. در همین‌حال در موارد متعددی سیاست‌های تجاری کشور در حاشیه سیاست‌های بانک مرکزی و همچنین سیاست‌های ارزی قرار گرفته است. به دنبال بی‌توجهی سیاست‌گذاران به اثرگذاری سیاست‌های تجاری عملاً شاهد کاهش مداوم ارزش پول ملی کشور بوده‌ایم. در همین‌حال استفاده از کارت‌های بازرگانی اجراهی نیز رونق یافته است. برندهای خوب ما به حاشیه رفته‌اند و تجارت مستقیمی با دنیا ندارند. برند «ساخت ایران» در کشورهای دیگر مقبولیت ندارد. بنابراین باید اقرار کرد که ما تاکنون از هیچ کدام از ظرفیت‌های پیش رویمان در بخش‌های ژئوپلیتیک

یک قطار در ایستگاه

گزارش تورم مصرف‌کننده که توسط مرکز آمار ایران منتشرشده، نشان می‌دهد: تورم ماهانه گروه حمل‌ونقل در آذرماه به ۵۸درصد رسیده؛ رقمی بالاتر از تورم ماهانه کل کشور که در همین ماه ۴۰۲درصد ثبت شده‌است.

این اختلاف نشان می‌دهد که آذر ماه با بازگشت فشار قیمتی در این گروه همراه بوده و سهم حمل‌ونقل در تورم دوباره پررنگ شده‌است، به‌طوری‌که بخش حمل‌ونقل در رتبه چهارم بالاترین بخش‌های تورمی در آذرماه ثبت‌شده و جزو گروه‌هایی است که تاثیر زیادی روی رشد شاخص کل تورم داشته‌است.

مهم‌ترین تغییر آذر در زیرگروه «خرید وسایل نقلیه» رخ داده‌است. تورم ماهانه این بخش به ۱۰۸درصد رسیده که جهشی کم‌بسیار در سال‌جاری محسوب می‌شود. این عدد نشان می‌دهد بازار خودرو در آذر وارد فازافزایش شدید قیمت شده‌است، تورم ماهانه این بخش در آبان ماه ۴۰۳درصد بود، بنابراین شتاب رشد قیمت‌ها در آذرماه حدود ۲۰۵برابر شده‌است. علت اصلی این موضوع را می‌توان چشش بهای ارز در آذرماه دانست. طی آخرین ماه از پاییز بهای دلار از ۱۱۳ هزار و ۳۰۰تومان به ۱۲۰هزار و ۴۰۰تومان رسید، این رشد قیمت تاثیر خود را در بازار خودرو نیز گذاشت و این بازار با موج جدید تورمی مواجه شد.

سیطره رهیافت «تجارت مشروط»

عصر بازگشت به تعرفه‌های قرن بیستمی

یکی از شاخص‌ترین ویژگی‌های سال ۲۰۲۵، بازگشت ایالات متحده به سیاست‌های انقباضی تجاری شدید بود. نرخ موثر تعرفه‌ها در این کشور به ۱۶٫۸ درصد رسید که بالاترین میزان در یک قرن محسوب می‌شود. این تغییر سیاست که با عنوان «روز آزادی» اخیر آغاز شد، ضربه مستقیمی به قدرت خرید مصرف‌کنندگان وارد کرد؛ به‌طوری‌که برآوردهای اقتصادی نشان‌دهنده از دست رفتن متوسط ۱۷۰۰دلار در درآمد هر خانوار آمریکایی به‌دلیل انتقال هزینه‌های تعرفه به قیمت نهایی کالاهاست. این رویکرد معاملاتی، منجر به شکل‌گیری الگوهای جدیدی در تجارت دوجانبه شد. مکزیک با عبور از مرز ۴۰میلیارد دلار تجارت دوجانبه با ایالات متحده، جایگاه خود را به‌عنوان بزرگ‌ترین شریک تجاری این کشور تثبیت کرد. نکته قابل توجه در این روند، تعلیق موقت تعرفه‌های متقابل تنها هفت روز پس از اعلام آنها بود که نشان‌دهنده استفاده از تعرفه به‌عنوان یک ابزار فشار در مذاکرات برای کسب امتیازات سیاسی و اقتصادی است. این مذاکرات به نتایج متفاوتی منجر شد؛ از موفقیت‌های نسبی با ژاپن و کره جنوبی گرفته تا بن‌بست با چین بر سر مواد معدنی حیاتی.

ژئوپلیتیک انرژی و مداخله‌گرایی دولتی

در سال ۲۰۲۵، مرز میان بخش خصوصی و دولتی در صنایع استراتژیک کم‌رنگ‌تر شد. دولت ایالات متحده با اتخاذ رویکردی نوین در امنیت اقتصادی، اقدام به خریداری سهام در شرکت‌های کلیدی کرد که بازرترین نمونه آن تصاحب «سهم طلایی» در شرکت فولاد آمریکا برای جلوگیری از تسلک آن توسط ناپوین استیل ژاپن بود. این روند تنها به صنعت

و ژئواکونومیک استفاده نکرده‌ایم.

مودودی در پاسخ به سوالاتی مبنی بر محدود شدن قابل توجه فرصت‌های تجاری پیش روی ایران در سال‌های اخیر گفت: من به فرصت‌های توسعه تجارت ایران در آینده با اصلاح اساسی سیاست‌ها، بدبین نیستم. اگر حکمرانی اقتصادی و سیاسی ایران مبتنی بر تنش‌زدایی اجرایی شود، راه بازگشت به مسیر توسعه باز است. چنانچه کشور چین در دهه ۱۹۷۰ حرکت در مسیر رشد اقتصادی را آغاز و اعلام کرد برای بازه زمانی ۵۰سال آتی، با دنیسا در صلح خواهد بود. این کشور با تکیه بر اصلاح روش حکمرانی اقتصادی توانست به دومین اقتصاد بزرگ دنیا بدل شود. چنانچه ایران نیز در مسیر توسعه قرار گیرد، همچنان فرصت برای اصلاح باز است. ساختار ایران به لحاظ ترانزیتی و گردشگری می‌تواند به سرعت موتور رشد اقتصادی را گرم کند و به پشیرانی در فضای تجارت و بهبود معیشت مردم بدل شود. به‌علاوه آنکه باید تأکید کرد ایران همچنان صنعتی‌ترین کشور نفتی منطقه است. ما تجربه خوبی را در طول سال‌های گذشته در حوزه تولید و تجارت کسب کرده‌ایم. بنابراین چنانچه فرصت تعامل و توافق استراتژیک با دنیا فراهم باشد، ما امکان رشد سریع را خواهیم داشت.

مودودی گفت: بازار ایران از فرصت مناسبی برای حضور برندهای معتبر دنیا برخوردار است. ما نوزدهمین بازار بزرگ دنیا هستیم. هنوز کمتر کشور و کمتر برندی در بازار ایران حضور یافته است. بنابراین چنانچه روابط خود را با دنیا اصلاح کنیم، فرصت حضور برندهای معتبر جهانی در ایران فراهم است. همین موضوع نیز می‌تواند به بستری برای توسعه همه‌جانبه تبدیل شود. وی افزود: ما در طول سال‌های گذشته انحراف جدی از مسیر اساسی حکمرانی کارآمد اقتصادی داشتیم. در این سال‌ها در اقتصاد ما رانت به‌شدت تقویت شده است. به بیان دقیق‌تر در مسیر پرورش رانت قدم برداشته‌ایم. به اعتقاد من بخش بزرگی از مشکلات جدی اقتصادی ما در مقطع کنونی از رانت‌هایی نشأت می‌گیرد که اقتصاد ایران را تضعیف می‌کند؛ در این شرایط کوتاه کردن دست رانت‌خواران با وجود قدرت اقتصادی که در اختیار گرفته‌اند نیز به‌شدت دشوار شده است.

بازگشت به صحنه تجارت جهانی

سعید ایرانمنش، کارشناس اقتصادی، در حوزه تجارت در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» در ارزیابی شرایط نامساعد اقتصادی گفت: ثبات داخلی پیش‌شرط جذب سرمایه خارجی و همچنین برقراری تعاملات تجارت در سطح بین‌المللی است. در این سال‌ها با شدت گرفتن تنش‌های داخلی و خارجی با محوریت ایران، عملاً مسیر ورود سرمایه خارجی به کشور به‌شدت محدود شده است. همزمان شاهد خروج بخش بزرگی از سرمایه‌های ایرانی به کشورهای دیگر هستیم. به بیان دقیق‌تر، طی این سال‌ها ریسک‌های تجاری در ایران افزایش یافته است. بروز تنش‌های داخلی و خارجی و همچنین افت جدی در شاخص‌های کلان اقتصادی از دیگر مواردی هستند که ریسک همکاری‌های اقتصادی و تجاری با ایران را برای طرف‌های خارجی دشوار می‌کنند. در این میان تجارت ما محدود به چند کشور خاص ازجمله چین و کشورهای همسایه شده است. چنانچه روند کنونی ادامه یابد، همین تجارت محدود نیز تقلیل خواهد یافت. ایرانمنش تأکید کرد: در این سال‌ها سهم تجارت ایران در اقتصاد بین‌الملل به کمتر از یک‌صدم درصد کاهش یافته است. همین آمار گویای آن است که ما دیگر اثرگذاری در تجارت جهانی نداریم. افت سهم ایران در تجارت جهانی از دلایل متعددی نشات می‌گیرد. این دلالت‌هاش اقتصادی گفت: در طول سالیان گذشته تحت تاثیر شرایط تحریمی، عدم عضویت ایران در کنوانسیون‌های بین‌المللی و همچنین بی‌توجهی به عضویت در سازمان تجارت جهانی، عملاً حضور و اثرگذاری ایران در فرآیندهای تجاری جهانی به‌شدت محدود شده است.

وی افزود: ایران از فرصت‌های بسیار و ویژه‌ای برای سرمایه‌گذاری برخوردار است. چنانچه چالش‌های جدی حاکم بر اقتصاد، سیاست و ناسامانیت‌های اجتماعی مرتفع شود، کشور ما توان بازسازی جایگاه خود را در سطح بین‌المللی خواهد داشت. ایرانمنش گفت: در پژوهش‌های کارشناسی فرصت سرمایه‌گذاری در ایران بالغ بر ده میلیارد دلار برآورد شده است. چنانچه با دنیا تعامل کنیم، شاهد ورود سیل عظیم سرمایه به کشور خواهیم بود. این سرمایه به‌منزله ارتقای قدرت تجاری ایران در سطح بین‌المللی نیز خواهد بود. لازم‌ه تحقق این هدف بازگشت عقلانیت به فرآیندهای سیاستگذاری کلان است.

وی افزود: ایران از فرصت‌های بسیار و ویژه‌ای برای سرمایه‌گذاری برخوردار است. چنانچه چالش‌های جدی حاکم بر اقتصاد، سیاست و ناسامانیت‌های اجتماعی مرتفع شود، کشور ما توان بازسازی جایگاه خود را در سطح بین‌المللی خواهد داشت. ایرانمنش گفت: در پژوهش‌های کارشناسی فرصت سرمایه‌گذاری در ایران بالغ بر ده میلیارد دلار برآورد شده است. چنانچه با دنیا تعامل کنیم، شاهد ورود سیل عظیم سرمایه به کشور خواهیم بود. این سرمایه به‌منزله ارتقای قدرت تجاری ایران در سطح بین‌المللی نیز خواهد بود. لازم‌ه تحقق این هدف بازگشت عقلانیت به فرآیندهای سیاستگذاری کلان است.

گزارش تورم مصرف‌کننده که توسط مرکز آمار ایران منتشرشده، نشان می‌دهد: تورم ماهانه گروه حمل‌ونقل در آذرماه به ۵۸درصد رسیده؛ رقمی بالاتر از تورم ماهانه کل کشور که در همین ماه ۴۰۲درصد ثبت شده‌است. این اختلاف نشان می‌دهد که آذر ماه با بازگشت فشار قیمتی در این گروه همراه بوده و سهم حمل‌ونقل در تورم دوباره پررنگ شده‌است، به‌طوری‌که بخش حمل‌ونقل در رتبه چهارم بالاترین بخش‌های تورمی در آذرماه ثبت‌شده و جزو گروه‌هایی است که تاثیر زیادی روی رشد شاخص کل تورم داشته‌است. مهم‌ترین تغییر آذر در زیرگروه «خرید وسایل نقلیه» رخ داده‌است. تورم ماهانه این بخش به ۱۰۸درصد رسیده که جهشی کم‌بسیار در سال‌جاری محسوب می‌شود. این عدد نشان می‌دهد بازار خودرو در آذر وارد فازافزایش شدید قیمت شده‌است، تورم ماهانه این بخش در آبان ماه ۴۰۳درصد بود، بنابراین شتاب رشد قیمت‌ها در آذرماه حدود ۲۰۵برابر شده‌است. علت اصلی این موضوع را می‌توان چشش بهای ارز در آذرماه دانست. طی آخرین ماه از پاییز بهای دلار از ۱۱۳ هزار و ۳۰۰تومان به ۱۲۰هزار و ۴۰۰تومان رسید، این رشد قیمت تاثیر خود را در بازار خودرو نیز گذاشت و این بازار با موج جدید تورمی مواجه شد.	
---	--

سیطره رهیافت «تجارت مشروط»

فولاد محدود نماند و تا پایان سال، دولت در ع‌شرکت دیگر نیز سهم مالکانه به‌دست آورد. در حوزه بین‌الملل، اتحادهای اقتصادی حول محور انرژی بازتعریف شدند. توافقات دوجانبه ایالات متحده با شرکای گروه هفت به جز کانادا، نشان‌دهنده یکپارچگی منافع اقتصادی و ژئوپلیتیک در برابر روسیه و چین بود. به ویژه توافق با اتحادیه اروپا و ژاپن که شامل تعهدات گسترده برای خرید گاز طبیعی مایع تا سال ۲۰۲۳ است، ناترازی را به‌عنوان ستون اصلی اتحادهای نظامی و سیاسی تثبیت کرد. این توافقات فراتر از چارچوب‌های ساده تجاری، تلاشی هماهنگ برای تدوین قوانین جدید در حوزه‌های دیجیتال، موانع نظارتی و مواد معدنی استراتژیک بودند.

بحران بدهی و چالش‌های مالی در بازارهای نوظهور

ثبات مالی جهانی در سال ۲۰۲۵ تحت فشار بدهی‌های عمومی قرار داشت. نسبت بدهی دولت‌ها به تولید ناخالص داخلی در سطح جهان به ۹۴۰۷درصد رسید. در حوزه پیورو، این نسبت به ۸۸۰۲ درصد افزایش یافت که عمدتاً ناشی از نرخ‌های بهره بالا و محدودیت‌های مالی بود. این وضعیت، ریسک‌های جدی برای ثبات مالی منطقه ایجاد کرده است؛ به‌ویژه زمانی که با مبنای اقتصاد کلان متضاد در کشورهای مختلف عضو این اتحادیه مقایسه می‌شود. وضعیت در کشورهای کم‌درآمد و بازارهای نوظهور به مراتب نگران‌کننده‌تر بود. کمتر از ۱۰درصد از این اقتصادها دارای رتبه اعتباری سرمایه‌گذاری هستند و بسیاری از کشورهای افریقایی اساس رتبه‌بندی اعتباری ندارند. این فقدان اعتبار باعث شده است که هزینه استقراض برای این کشورها ۹برابر بیشتر از کشورهای توسعه‌یافته باشد. در این میان، صندوق بین‌المللی پول با تصویب ۳۷میلیارد دلار وام جدید، سعی در مدیریت بحران داشت که سهم آژانتین به تنهایی ۶۰ درصد از این اعتبارات را به خود اختصاص داد. با این حال، کاهش ۲۶درصدی کمک‌های توسعه‌ای رسمی در دو سال اخیر، فشار مضاعفی بر این اقتصادها وارد کرده است.

ظهور زیرساخت‌های مالی جایگزین و نفوذ دیجیتال

سال۲۰۲۵ شاهد جهش خیره‌کننده در استفاده از ابزارهای مالی دیجیتال بود. حجم تراکنش‌های استیبل‌کوین‌ها به رقم بی‌سابقه ۳۵تریلیون دلار رسید و ارزش بازار آنها از ۳۰۰میلیارد دلار فراتر رفت. این دارایی‌ها به‌ویژه در مناطقی مانند افریقای زیرصحرای که شاهد رشد ۵۲درصدی فعالیت‌های بلاک‌چینی بود، به ابزاری حیاتی برای حفظ ارزش دارایی‌ها و ارسال حواله‌های ارزی تبدیل شدند. حجم حواله‌های ارزی کارگران مهاجر به ۶۹۰میلیارد دلار رسید؛ هرچند هزینه‌های بالای انتقال و وضع مالیات‌های جدید (مانند مالیات یک درصدی در آمریکا) چالش‌های جدیدی ایجاد کرد.

کاهش ۱۱درصدی ورودی سدها حجم ورودی آب به مخازن سدها تنها ۵میلیارد و ۲۰میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳ کاهش ۱۱درصدی داشته و ۱۶ساتن در شرایط تنش آبی قرار دارند. به گزارش خبرگزاری مهر، نخستین ماه زمستان را در حالی پشت سر می‌گذاریم که همچنان ۶ استان تهران، قزوین، البرز، مرکزی، همدان و اردبیل در شرایط تنش آبی قرار دارند. حجم ورودی آب به مخازن سدها تنها ۵میلیارد و ۲۰میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۱۱درصدی را نشان می‌دهد؛ چراکه ورودی سدهای ما در همین بازه از زمان سال گذشته به ۶میلیارد و ۳۳۰میلیون متر مکعب می‌رسید. در همین بازه، خروجی سدها نیز با ثبت ۶میلیارد و ۷۰۰میلیون مترمکعب نسبت به سال گذشته کاهش ۲۵درصدی را نشان می‌دهد؛ چراکه ورودی سدها در همین بازه زمانی سال گذشته به ۸میلیارد و ۲۷۰میلیون متر مکعب می‌رسید.	
---	--

 ✡ عبور از تله بارانه پنهان به‌سوی عدالت بنزینی
اقتصاد ایران سال‌هاست که در گره کوری به‌نام «قیمت‌گذاری دستوری» و «نظام چندنرخ‌ی» گرفتار شده‌است. دولت‌ها معمولاً با هدف حمایت از اقشار کپه‌رآمد و کنترل تورم، به سمت دונرخ‌ی کردن ارز و بنزین حرکت می‌کنند، اما واقعیت این است که این سیاست، فراتر از یک مسکن موقت، به‌تدریج به زخمی عمیق بر پیکره اقتصاد تبدیل می‌شود.
معمای چندنرخ‌ی؛ عبور از تله بارانه پنهان به‌سوی عدالت بنزینی
در مورد چسرای تولد نظام دو نرخی چه می‌توان گفت؟
دولت‌ها زمانی به سیستم دو نرخی پناه می‌برند که شکاف میان قیمت واقعی(جهانی) و قدرت خرید مردم عمیق می‌شود. در مورد بنزین، اختصاص سهمیه با نرخ دولتی راهکاری برای جلوگیری از شوک قیمتی در سبد معیشت خانوار است.
این ساختار واجد چه مضرات و فوایدی است؟ از حیث فواید ظاهری می‌توان به ثبات نسبی در هزینه‌های حمل‌ونقل و رضایت کوتامدّت عمومی اشاره کرد، اما مضرات ساختاری متعددی هم در راه است؛ازجمله ایجاد رانت، کاهش گسترده، قاچاق سوخت به کشورهای همسایه و ایجاد ناترازی شدید در بودجه‌دولت. نظام دو نرخی سیگنال اشتباه به مصرف‌کننده می‌دهد و از بهینه‌سازی مصرف جلوگیری می‌کند. تالش برای تکرنرخی کردن همواره وجود داشته، اما ترس از تبعات اجتماعی و انتظارات تورمی» سد راه آن شده‌است. برای مثال در آبان ۱۳۹۸ دولت وقت تلاش کرد با افزایش قیمت و سهمیه‌بندی، به سمت اصلاح ساختار برود؛ اما به دلیل عدم‌افتاع عمومی و پیوندزدن مستقیم منافع حاصل از آزادسازی قیمت به معیشت مردم، این طرح به یکی از تلخ‌ترین تجربیات اقتصادی اجتماعی تبدیل شد و علام هدف تکرنرخی‌شدن (در سطح واقعی و پایدار) محقق نشد. اکنون نوعی دگرسویی (شیفت) در پارادایم اتفاق افتاده که از «بنزین فیزیکی» به «اعتبار بانکی» رسیده‌است. زمرمه‌های طرحی نوین به گوش می‌رسد که می‌توانند پیش‌نیاز حیاتی به سمت اختصاص یارانه به اقرا به‌جای خودرو و در مرحله بعد تکرنرخی کردن بنزین باشد؛ انتقال بارانه بنزین به‌کارت‌های بانکی، وزارت نفت آمادگی خود را در این زمینه اعلام کرده‌است. مقامات صنایع پایین‌دستی نفت گفته‌اند؛ انتقال سهمیه سوخت به‌کارت بانکی در انتظار ابلاغیه است و شرکت ملی پخش برای اجرای مصوبه آماده است. در این الگو؛ دولت به‌جای تخصیص بنزین به کارت سوخت، «رزش پولی سهمیه» را به‌حساب سرپرستان خانوار واریز می‌کند.
این یک تغییر بنیادین است؛ یعنی در پمپبنزین‌ها دیگر خبری از نرخ اول و دوم و سوم(سهمیه‌ای و آزاد) نخواهد بود و بنزین با یک نرخ واحد عرضه می‌شود. شهروندان به‌جای استفاده از سهمیه ۶۰ لیتری، مایه‌التفاوت ریالی آن را در کارت بانکی خود دارند و هزینه بنزین مصرفی را به قیمت واقعی پرداخت می‌کنند.
تکنه کلیدی این است که با این روش، بنزین از یک کالای رانتی به یک دارایی دیجیتال تبدیل می‌شود که متعلق به فرد است، نه خودرو، اجرای صحیح طرح «بنزین در کارت بانکی» می‌تواند سه چالش بزرگ اقتصاد ایران را همزمان هدف قرار دهد:
اولی برقراری عدالت اجتماعی است. در نظام فعلی کسی که ۵ خودرو دارد عملاً نابرابر بیشتر از بارانه پنهان بنزین استفاده می‌کند و کسی که خودرو ندارد، عملاً سهمی از این ثروت ملی نمی‌برد. دو واریز مستقیم اعتبار به‌کارت بانکی (به ازای هر یک ملی؛ خانواد‌های فاقد خودرو نیز از این حق بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند اعتبار خود را نقد کنند. مورد دیگر ناظر بر قطع شریان قاچاق است. وقتی بنزین در پمپ‌بنزین‌ها به سه قیمت واقعی (تکرنرخی) نزدیک شود، حاشیه سود برای قاچاق سوخت به کشورهای همسایه به‌شدت کاهش می‌یابد و دیگر انگیزه‌ای برای خروج غیرقانونی میلیون‌ها لیتر سرمایه ملی از مرزها باقی نمی‌ماند. مورد آخر نیز جلوگیری از تورم ناشی از ناترازی است. بسیاری نگرانند که تگ‌نرخ‌ی‌شدن باعث تورم شود، اما واقعیت این است که کسری‌بودجه دولت برای تامین یارانه سوخت، خودش راسا بزرگ‌ترین موتور محرک تورم است. با واقعی‌شدن قیمت و بازتوزیع مستقیم آن به مردم، دولت از چاب پول برای جبران ناترازی انرژی بی‌نیاز شده و ثبات اقتصادی در بلندمدت حاکم می‌شود. به هر تقدیر عبور از اقتصاد دستوری و دو نرخی، نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت برای بقای زیرساخت‌های انرژی کشور است. انتقال یارانه از «هاک خودرو» به «کارت بانکی» پلی است که می‌تواند بدون آسیب به معیشت اقشار ضعیف، کشور را به ساحل تکرنرخی‌شدن و شفافیت اقتصادی برساند. تا زمانیکه است؛
زیرساخت‌های سامانه هوشمند سوخت به‌منظور انتقال سهمیه سوخت از کارت سوخت به‌کارت بانکی، چه از نظر سخت‌افزاری و چه نرم‌افزاری از سبوی وزارت نفت بررسی و آماده شده‌ست. شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران در کنار پیگیری‌های قانونی، اقدام‌های لازم برای تطبیق سامانه هوشمند سوخت با الزام‌های جدید را انجام داده و آمادگی خود را برای اجرای مصوبه اعلام کرده‌است.

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

پالایشگاه

چالش‌های تدوین نقشه پایدار برای تجارت ایران

تجارت خارجی در معنای کلان خود صرفا نتیجه تصمیم‌های مقطعی یا اراده بازیگران منفرد نیست، بلکه محصول یک بستر نهادی، ساختاری و تاریخی است که در آن امکان طراحی، پیش‌بینی و تداوم سیاست‌ها فراهم می‌شود. در چنین نگاهی پرسش اصلی این نیست که چرا ایران نقشه تجاری ندارد؛ بلکه این است که چه شرایطی حاکم شده که در آن نقشه‌داشتن عملا ناممکن است. این تمایز مفهومی ما را از داوری‌های شخصی و نهادی دور و به سطح تحلیل اقتصاد سیاسی کلان نزدیک می‌کند.

چالش‌های تدوین نقشه پایدار برای تجارت ایران

در ادبیات اقتصاد بین‌الملل، ترسیم نقشه تجاری مستلزم ثبات نسبی در سه حوزه است: افق تولید، افق نهادی و افق تعاملات خارجی. نقشه زمانی معنا دارد که بتوان درباره مسیر آینده تصمیم گرفت و از تداوم آن اطمینان نسبی داشت. در شرایطی که این‌افقا به‌طور مداوم دستخوش تغییر هستند، سیاست تجاری ناگزیر به واکنش‌های کوتاه‌مدت فروکاسته می‌شود. مساله ایران دقیقا در همین نقطه قرار دارد؛ نه به‌دلیل فقدان ظرفیت، بلکه به‌واسطه سیال بودن مداوم محیط تصمیم‌گیری.

اقتصاد ایران از منظر ساختار تولید، متکی بر انرژی، صنایع بالادستی و تولیدات میان‌پایه است؛ ساختاری که ذاتا به افق‌های بلندمدت، سرمایه‌گذاری پایدار و بازارهای قابل پیش‌بینی نیاز دارد. با این حال زمانی که متغیرهای کلان اقتصادی از نرخ ارز گرفته تا سیاست‌های تجاری در بازه‌های کوتاه تغییر می‌کنند، امکان هم‌راستاسازی تولید با بازارهای هدف از بین می‌رود. در چنین فضایی، نه بنگاه می‌تواند استراتژی صادراتی تعریف کند و نه سیاستگذار قادر است مسیر مشخصی را تثبیت کند. بنابراین فقدان نقشه تجاری بیش از آنکه ناشی از تصمیم نگرفتن باشد، حاصل ناپایداری افق تصمیم‌گیری است.

در سطح نهادی نیز نقشه‌داشتن مستلزم پیش‌بینی‌پذیری است. اما زمانی که قواعد تجارت خارجی، نظام ارزی، سازوکارهای تامین مالی و حتی اولویت‌های سیاست خارجی به‌طور مستمر در حال تغییر هستند، تجارت در وضعیتی «ششاور» قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی کنشگران اقتصادی یاد می‌گیرند به‌جای برنامه‌ریزی خود را با شرایط تطبیق دهند. این تطبیق‌پذیری، اگرچه در کوتاه‌مدت بقا را ممکن می‌کند، اما در بلندمدت امکان طراحی نقشه را از بین می‌برد. نقشه نیازمند ایستایی نسبی است؛ درحالی‌که محیط تجارت ایران نسبتا سیال است.

از منظر تعاملات خارجی نیز نقشه تجاری زمانی شکل می‌گیرد که کشور بتواند جایگاه خود را در نظام اقتصاد جهانی تعریف کند. این جایگاه نه صرفا سیاسی است و نه صرفا اقتصادی، بلکه ترکیبی از هر دو است. در شرایطی که روابط خارجی تحت تاثیر عدمقطعیت‌های مداوم قرار دارد، تفکیک بازارها و تعریف نقش پایدار بر شرق یا غرب دشوار می‌شود. نه غرب به‌عنوان بازاری قاعده‌محور، امکان اتکای بلندمدت می‌یابد و نه شرق به‌عنوان بازاری مقیاس‌محور، افق قابل پیش‌بینی ارائه می‌دهد. در نتیجه، تجارت در وضعیتی معلق باقی می‌ماند که در آن، نقشه‌داشتن به‌لحاظ عملیاتی معنا پیدا نمی‌کند.

ویژگی غالب این وضعیت، «واکنشی‌شدن عقلانیت تجاری» است. در چنین بستری، سیاست‌ها نه برای رسیدن به مقصدی مشخص، بلکه برای مدیریت شرایط جاری اتخاذ می‌شوند. هر شوک بیرونی یا درونی، مسیر تجارت را اندکی جابه‌جا می‌کند، بی‌آنکه این جابه‌جایی‌ها در چارچوب یک مسیر از پیش طراحی‌شده معنا یابند. این وضعیت، نه نشانه فقدان آگاهی، بلکه پیامد منطقی زیستن در محیطی با عدمقطعیت ساختاری است.

در ادامه باید تاکید کرد از منظر ژئواکونومیک نیز هرچه ایران در موقعیتی ممتاز قرار دارد، اما بهره‌برداری از این موقعیت مستلزم پیوند آن با استراتژی تجاری بلندمدت است. در شرایطی که اولویت‌ها، قواعد و مسیرها دائما در حال بازتعریف هستند، مزیت جغرافیایی به‌جای آنکه به راهبرد تبدیل شود، به ظرفیت بالقوه‌ای معلق بدل می‌شود. بنابراین، «معطل‌ماندن ژئو اکونومیک» بیش از آنکه ناشی از غفلت باشد، حاصل نبود بستر لازم برای تبدیل مزیت به نقشه است. به‌عبارتی نمی‌توان از نداشتن نقشه تجارت سخن گفت، بی‌آنکه به شرایطی پرداخته که امکان نقشه‌داشتن را محدود کرده‌اند. مساله اصلی تجارت ایران، نه فقدان اراده نه خطای فردی و نه کمبود ظرفیت است؛ بلکه حاکم‌بودن وضعیتی است که در آن ثبات، پیش‌بینی‌پذیری و افق بلندمدت به حداقل رسیده‌اند. تا زمانی که این شرایط کلان تغییر نکند، نقشه تجاری نه طراحی‌ناپذیر، بلکه بی‌معنا خواهد بود. در چنین بستری، نخستین گام نه ترسیم نقشه، بلکه فراهم‌کردن شرایطی است که نقشه‌داشتن را ممکن کند.

همه زیان‌دیدگان تورم

عرشیا حسن پور –در دهه‌های اخیر، این دیدگاه در میان عموم مردم ایجاد شد که در یک اقتصاد تورمی، تولیدکنندگان، تجار و فعالان اقتصادی سود آوری بیشتری نسبت به یک اقتصاد پایدار دارند. منشأ شکل‌گیری چنین دیدگاهی را باید در دهه ۳۰ و هم‌زمان با رشد عقاید چپ‌گرا دانه و ضد سرما به‌داری جست‌وجو کرد.

با رشد نرخ تورم، اقتصاد قابلیت پیش‌بینی‌پذیری خود را از دست می‌دهد. قراردادهای دچار تزلزل می‌شوند، هزینه‌های مالی به‌صورت ناگهانی رشد می‌کنند و ریسک‌های غیرتجاری افزایش پیدا می‌کنند. در این شرایط، اقتصاد از مسیر مطمئن و عقلانی خود خارج می‌شود. علاوه بر این در یک اقتصاد پایدار، امکان تامین مواد اولیه آسان‌تر برای تولیدکنندگان، بازاریابی و فروش بهتر برای تجار و بازرگانان وجود دارد. بنابراین، تورم نه‌تنها به نفع فعالان اقتصادی نیست، بلکه فعالیت کسب‌وکارهای مختلف را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در این گزارش ضمن گفت‌وگو با کارشناسان و فعالان اقتصادی، عوامل موثر بر شکل‌گیری این دیدگاه و مکانیسم زیان فعالان اقتصادی بررسی شد.

تورم؛ دلیل اصلی کوچک شدن دارایی

سیدیوسف قاضی‌عسگر، نایبرئیس کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» در رابطه با دیدگاه عمومی درباره منتفع شدن فعالان اقتصادی در شرایط تورمی گفت: فعالان اقتصادی فعالیت در شرایطی با ثبات و بدون تورم را ترجیح می‌دهند؛ زیرا اقتصاد بدون تورم قابل پیش‌بینی و قابل برنامه‌ریزی است. درحالی‌که در اقتصادی با تورم روزافزون، چنین امکانی برای تجار و فعالان اقتصادی وجود ندارد. در یک اقتصاد با ثبات، امکان تامین مواد اولیه آسان‌تر، بازاریابی و فروش بهتر، ایجاد اشتغال و جذب نیروی کار وجود دارد. بنابراین، هیچ‌یک از فعالان اقتصادی از تورم استقبال نمی‌کنند. شاید با افزایش عدد سرمایه در گردش این تفکر که سرمایه‌افزایش یافته ایجاد شود، اما در واقع این تورم است که سرمایه را می‌بلعد. به‌عنوان مثال، شاید با افزایش نرخ تورم قیمت یک کالا افزایش پیدا کند، اما به تعداد آن کالا اضافه نمی‌شود.

نایبرئیس کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی ایران با تشریح

مکانیسم رشد نرخ تورم و تاثیر آن بر زیان فعالان اقتصادی، به‌ویژه واردکنندگان بیان کرد: نخست، میزان فروش فعالان اقتصادی و حتی واردکنندگان در اقتصاد تورمی کاهش پیدا می‌کند. به‌عنوان نمونه، اگر دو کانتینر کالا وارد می‌کردند و مصرف می‌شد، در شرایط تورمی و افزایش قیمت، میزان فروش هم کاهش پیدا می‌کند. در چنین شرایطی، واردکننده هم مجبور می‌شود به‌جای دو کانتینر، یک کانتینر کالا وارد کند. از طرفی، واردکننده نمی‌تواند به میزان افزایش قیمت و رشد نرخ تورم به قیمت کالای خود اضافه کند؛ زیرا قدرت خرید مردم کاهش پیدا کرده است. در چنین شرایطی، سرمایه در گردش هم کاهش می‌یابد. علاوه بر این، بحث تاثیر مدت دریافت و پرداخت هم مطرح است. به‌طور مثال، واردکننده هزینه یک کالا را چند ماه قبل پرداخت کرده، اما بعد از گذشت چند ماه، سرمایه، چندان گردش نداشته که بتوان از آن درآمد ایجاد کرد.

او در پاسخ به این پرسش که آیا ممکن است تورم در واردات بعضی کالاها به نفع تجار باشد، گفت: در کوتاه‌مدت ممکن است این احساس ایجاد شود. به‌عنوان مثال، ممکن است واردکننده‌ای که قرار بود یک کالا را ۱۰۰هزار تومان بفروشد، آن را با قیمت ۱۱۰هزار تومان بفروشد و ۱۰هزار تومان سود کند، اما هنگام خرید مجدد همان کالا باید ۱۲۰ هزار تومان پرداخت کند. بنابراین، شاید واردکننده به‌صورت ریالی و از دید حسابداری در کوتاه‌مدت سود کرده باشد، اما به صورت دلاری یا اگر میزان کالا ثابت در نظر گرفته شود، نه‌تنها سود نکرده، بلکه زیان هم متحمل شده است. این فعال بخش خصوصی تاکید کرد که شاید تورم از نظر عددی و حسابداری نشان‌دهنده سود باشد، اما از نظر حفظ دارایی، تورم باعث کوچک شدن دارایی می‌شود. مگر اینکه خرید و فروشی انجام نشود که این امر برای یک تاجر امکان‌پذیر نیست. بنابراین، در شرایط فعلی دولت باید به تامین سرمایه در گردش بانک‌ها کمک کند تا تورم تا حدی کاهش یابد.

رفاه قشر کارگر در گرو توسعه اقتصاد

مرتضی حاجی‌آقامیری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» گفت: این تصور عموم که با افزایش نرخ تورم تجار سود بیشتری می‌کنند، به چند دلیل صحیح نیست. اگر تجار به‌دلیل شرایط تورم کالایی را با قیمت بالاتر به فروش برسانند، باید برای ادامه فعالیت اقتصادی، تامین نیازهای خود و ... یک‌سری اجناس و خدمات را با قیمت بالاتری تهیه کنند. بنابراین، آنها هم تورم را حس می‌کنند و باید بخش عمده‌ای از سود خود را صرف تامین سایر کالاها و خدمات کنند. از طرفی، با رشد نرخ تورم، میزان سرمایه در گردش تجار کاهش می‌یابد و به تبع همین شرایط، میزان سودآوری آنها هم سیر نزولی پیدا می‌کند. بنابراین، اقتصاد با تورم، اقتصاد مطلوب تجار و فعالان اقتصادی نیست. او افزود: در واردات هیچ کالایی تورم به نفع واردکننده نیست و حتی اگر تورم بیش از ۳ یا ۴ درصد باشد، به زیان تمام اقشار جامعه ازجمله بازرگانان است. حاجی‌آقامیری درباره علت وجود چنین نگرشی در میان عامه مردم تصریح کرد: علت ایجاد چنین تفکری در میان عامه مردم، وجود نگرش‌های نادرست نسبت به فعالان اقتصادی است. چنین نگرش‌هایی از دهه ۳۰ به بعد و هم‌زمان با شکل‌گیری دیدگاه‌های چپ‌گرایانه ایجاد شد. این تفکرات در جامعه ایران رخنه کرد و همچنان نسبت به تجار و کارآفرینان این نگاه در میان عامه مردم وجود دارد. باید این نگرش ایجاد شود که رفاه قشر کارگر هم در گرو توسعه فعالیت‌های اقتصادی، بازرگانی و تولیدی قرار دارد. بنابراین، در صورت کاهشِ بودن روند تورم، فعالان اقتصادی هم می‌توانند اشتغال بیشتری ایجاد کنند، حقوق و دستمزد بیشتری پرداخت کنند و به این ترتیب، رونق اقتصادی ایجاد می‌شود. با رونق اقتصادی تجار سودآوری بیشتری دارند و کارگران هم امکانات رفاهی بیشتری دریافت می‌کنند.

تورم؛ عامل بی‌ثباتی اقتصاد

فرج‌الله معماری، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی ایران، در گفت‌وگو با «دنیایاقتصاد» گفت: گرچه به‌ظاهر به نظر می‌رسد تورم برای واردکنندگان سودآور باشد، اما واقعیت از منظر علم اقتصاد، پیچیده‌تر است. افزایش قیمت‌ها به معنای افزایش سود واقعی نیست. سود واردکننده نتیجه موازنه‌ای میان هزینه تامین ارز، جایگزینی کالا، زمان خواب سرمایه، هزینه‌های مالی و ریسک‌های مقرراتی است. در اقتصاد تورمی، این هزینه‌ها اغلب سریع‌تر از قیمت فروش رشد می‌کنند، بنابراین آنچه افزایش می‌یابد تنها قیمت است و سود واقعی افزایش پیدا نمی‌کند. این فعال بخش خصوصی با اشاره به انتخاب تجار میان اقتصاد تورمی و اقتصاد پایدار بیان کرد: واردکننده حرفه‌ای همیشه ثبات را بر تورم ترجیح می‌دهد؛ زیرا تجارت بدون پیش‌بینی‌پذیری معنا ندارد. تورم بالا با بی‌ثباتی نرخ ارز، تزلزل در قراردادهای، افزایش ناگهانی هزینه‌های مالی و رشد ریسک‌های غیرتجاری همراه است و فعالیت اقتصادی را از مسیر عقلانی خارج می‌کند و مدیریت روزمره را به بحران می‌کشاند. در مقابل، اقتصاد کم‌تورم امکان برنامه‌ریزی، انعقاد قراردادهای میان‌مدت و بلندمدت، گردش سالم سرمایه و رقابت شفاف را فراهم می‌کند که زیربنای سود پایدار در تجارت است.

معماری درباره مکانیسم زیان واردکنندگان در شرایط تورمی افزود: زیان واردکننده معمولا تدریجی و اثرگذار است. نخست، شوک هزینه‌ها شامل افزایش نرخ ارز و هزینه‌های واردات رخ می‌دهد که با سرعتی بیش از توان بازار برای پذیرش قیمت‌های جدید اتفاق می‌افتد. دوم، سرمایه در گردش واردکننده قفل می‌شود؛ زیرا برای تامین همان حجم کالا به منابع مالی بسیار بیشتری نیاز است. سوم، ریسک‌های مقرراتی و سیاستی از تغییرات ناگهانی در سیاست‌های ارزی گرفته تا قیمت‌گذاری دستوری تشدید می‌شوند. پیامد این چرخه کاهش واردات رسمی، احتیاط در تامین کالا، روز کمبودهای مقطعی و در نهایت افزایش فشار بر مصرف‌کننده است. رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی ایران در پاسخ به این پرسش که آیا در واردات برخی کالاها افزایش نرخ تورم می‌تواند به نفع تجار تمام شود، گفت: در موارد محدودی این امکان وجود دارد و قاعده کلی نیست.

بیشتر در کالاهایی با تقاضای کم‌کشش، مانند بعضی اقلام حیاتی یا نهاده‌های ضروری، امکان انتقال بخشی از افزایش هزینه به قیمت فروش وجود دارد. همچنین، اگر واردکننده پیش از جشش تورمی موجودی کالا را با هزینه پایین‌تری تامین کرده باشد، ممکن است در کوتاه‌مدت سود اسمی شناسایی شود، اما این سود پایدار نیست؛ زیرا در مرحله جایگزینی کالا، هزینه‌ها به‌طور قابل‌توجهی افزایش می‌یابند و همان سود اسمی منتهی‌المرگ می‌شود.

معماری با اشاره به علت وجود این ذهنیت در میان مردم تصریح کرد: این ذهنیت ریشه در چند عامل دارد. نخست، افکار عمومی معمولا بر قیمت فروش تمرکز می‌کنند و کمتر به ساختار پیچیده هزینه‌ها دقت می‌کنند. دوم، همزمانی افزایش تورم با جشش قیمت کالاهای وارداتی، ذهن جامعه را به سمت سودجویی هدایت می‌کند. سوم، رفتارهای سوداگران محدود در دوره‌های بی‌ثباتی مشاهده می‌شوند و به اشتباه به کل واردکنندگان تعمیم داده می‌شوند. در نهایت، ضعف در روایت‌گری دقیق اقتصادی باعث می‌شود که هنگامی که مسائل اقتصادی با زبان ساده، شفاف و علمی توضیح داده نمی‌شوند، قضاوت‌ها ناگزیر ساده‌انگاره شکل بگیرند.

او تاکید کرد که تورم، دوست واردکننده نیست. هرچند تورم ممکن است در ظاهر قیمت‌ها را افزایش دهد، اما در عمل ریسک‌ها را بالا می‌برد، بی‌ثباتی را تشدید می‌کند و باعث فرسایش سرمایه می‌شود. سود واقعی در اشتگی شکل نمی‌گیرد، بلکه تنها «ثبات» عامل شکل‌گیری سود است. واردکننده، تولیدکننده و مصرف‌کننده منابع مشترکی با یکدیگر دارند و باید در اقتصادی سالم، کم‌تورم و قابل پیش‌بینی فعالیت کنند. جایی که قیمت‌ها شفاف هستند و سود نتیجه کارآمدی است. بنابر نظر کارشناسان می‌توان گفت که تورم نه‌تنها به تجار و بازرگانان کمک نمی‌کند، بلکه باعث ضرر و زیان آنها هم می‌شود. علاوه بر این، امکان پیش‌بینی‌پذیری شرایط در یک اقتصاد تورمی از فعالان اقتصادی سلب می‌شود. شاید تورم در ظاهر نشان‌دهنده سود باشد، اما در عمل، نه‌تنها سودی به همراه ندارد، بلکه حتی باعث کوچک شدن سرمایه تجار و فعالان اقتصادی هم می‌شود. بنابراین، درحال حاضر دولت باید بیش از هر زمان دیگری تلاش کند تا سرمایه در گردش بانک‌ها را تامین کند.

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در شرایطی تدوین شده که دولت میان دو راه دشوار گرفتار است؛ از یک سو باید کسری مزمن بودجه را مهار کند و از سوی دیگر نمی‌تواند از تبعات اجتماعی تصمیمات سخت فرار کند. بودجه ۱۴۰۵ با رشد اسمی تنها ۲درصد، ظاهری انقباضی دارد و درعین‌حال با مجموعه‌ای از تغییرات عمیق ارزی و قیمتی همراه است؛ تغییراتی که می‌توانند نظم نسبی قیمت‌های داخلی را برای ماه‌ها به چالش بکشند.

برای نخستین بار، این بودجه با تومان جدید (حذف چهار صفر) نوشته شده؛ اقدامی که گرچه بیشتر جنبه روانی و محاسباتی دارد، اما نشان‌دهنده تمایل سیاستگذار به قابل‌فهم‌تر کردن ابعاد بحران و پذیرش ضمنی شکست سیاست‌های تثبیتی گذشته است. در این لایحه، نرخ ارز گرم‌گر به شکل بی‌سابقه‌ای افزایش یافته، ارز ترجیحی حذف شده و دولت تلاش کرده به جای پاره‌ارز بی‌پنهان، پاره‌انه نقدی و کالابرمی آشکار توزیع کند. بودجه ۱۴۰۵ بیش از آنکه یک نقشه توسعه باشد، یک سند مدیریت بحران است؛ دولتی که کوشد دفاتر مالی را تراز نگه دارد، حتی اگر این تراز بیشتر حسابداری باشد تا اقتصادی. اتکاب درآمدهای نفتی در فضایی که تحریم، تنش‌های بین‌المللی و محدودیت‌های فروش نفت همچنان پابرجاست، بودجه را در معرض عدم تحقق منابع قرار می‌دهد و وقتی منابع محقق نشوند، مقصد تکراری دولت‌ها روشن است؛ سیستم بانکی، استقراض و خلق نقدینگی. در نهایت، بودجه ۱۴۰۵ سه واقعیت را بی‌پرده بازتاب می‌دهد.

هوای قابل قبول برای تهرانی‌ها

جایگاهی شهروندان تهرانی را به خود اختصاص داده که با احتساب سهم تاکسی و تاکسی‌های آنلاین در تردد روزانه شهروندان، سهم حمل‌ونقل عمومی و نیمه عمومی در جایگاهی روزانه شهروندان تهرانی به ۳۵درصد می‌رسد؛ این در حالی است که انتظار می‌رود بخش حمل‌ونقل

هوای پایتخت‌روز گذشته در محدوده قابل‌قبول قرار گرفت، شاخص آلودگی هوای تهران در ۲۴ ساعت منتهی به ساعت ۱۶روز گذشته برابر ۹۸و اعلام شد و به این ترتیب تهرانی‌ها فرصت یافتند تا پس از غرور در هوایی نسبتا پاک تنفس کنند. وزش باد و افزایش دمای هوا دو عامل اصلی بهبود وضعیت هوای تهران بودند، درحالی‌که با وزش باد از حجم غلظت ذرات آلاینده بر فراز تهران کاسته شد، افزایش دما باعث شد تا پدیده وارونگی به حداقل برسد و این موضوع به بهبود کیفیت هوای پایتخت انجامید.

طی ۲۲روز ابتدایی زمستان امسال، هوای شهر برای غرور در وضعیت ناسالم برای تمامی گروه‌ها، ۱۳روز ناسالم برای گروه‌های حساس و ۳روز در وضعیت قابل‌قبول قرار داشت. به شکل معمول با آغاز فصل سرما و بروز پدیده وارونگی دما بر تعداد روزهای آلوده در شهرهای بزرگ کشور و به‌خصوص شهر تهران افزوده می‌شود. تردد تعداد قابل‌توجهی موتورسیکلت‌خودرو در سطح شهر تهران و استفاده از گازوئیل کم کیفیت در نیروگاه‌ها و برخی صنایع اطراف شهر، عوامل اصلی انتشار گازهای آلاینده در هوای تهران هستند. در چنین شرایطی مدیریت شهری می‌تواند با افزایش سهم حمل‌ونقل عمومی در ترددهای روزانه شهروندان و کاهش تردد خودروهای شخصی به کمک کاهش آلودگی هوای شهر بیاید.

در شرایط کنونی حمل‌ونقل عمومی یعنی اتوبوس و مترو مجموعه‌اسمی ۱۹درصدی از

پیام باقری، نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران، در تحلیلی از لایحه بودجه ۱۴۰۵، نسبت به دو چالش پنهان اما اثرگذار این سند مالی بر اقتصاد کشور هشدار داد. او گفته وی، جهش قابل توجه «شبه‌مالیات‌ها» و افزایش نرخ حامل‌های انرژی، در شرایط رکود تورمی فعلی، هزینه تمام‌شده تولید را به‌شدت افزایش داده و بنگاه‌های اقتصادی را از حوزه انتفاعی خارج خواهد کرد.

تعمیق رکود تولید با جهش شبه‌مالیات‌ها

به گزارش اتاق بازرگانی تهران، عضو هیات نمایندگان اتاق تهران، لایحه بودجه را مهم‌ترین سند مالی کشور خواند و گفت: موضوعی که کمتر به آن توجه شده، اما تاثیر مستقیم بر قیمت تمام‌شده فعالیت‌های اقتصادی دارد، جهش شبه‌مالیات‌ها در قالب تعرفه‌ها یا نظامات پرداختی مانند هزینه‌های ثبت دادرسی، گمرکات و خدمات

الکترونیک از فعالان اقتصادی است که با افزایش قابل توجهی در بودجه ۱۴۰۵ مواجه شده است.

پیام باقری افزود: مجموع این ارقام، هزینه‌های سنگینی را به بخش خصوصی تحمیل می‌کند که نتیجه مستقیم آن، بالا رفتن قیمت تمام‌شده کالا و خدمات، به خصوص در بخش تولید است.

عضو هیات رئیسه اتاق ایران، با اشاره به افزایش نرخ حامل‌های انرژی در لایحه بودجه ۱۴۰۵ تصریح کرد: افزایش هزینه نهاده‌های تولید، از جمله انرژی، هزینه تولید را به شکل چشم‌گیری بالا می‌برد.

این سیاست در شرایطی اتخاذ شده است که ما در رکود تورمی به سر می‌بریم و بنگاه‌ها در وضعیت رونق اقتصادی قرار ندارند.

وی تاکید کرد: این افزایش هزینه‌ها، می‌تواند بر فعالیت‌های برون‌مرزی و صادرات

نیز تاثیر منفی بگذارد و رکود حاکم بر شرکت‌های صنعتی و تولیدی را تشدید کند. باقری در بخش دیگری از سخنان خود، به عارضه سننواتی بودجه‌های کشور اشاره کرد و گفت: سهم بودجه‌های عمرانی نسبت به بودجه جاری دولت، همچنان در حداقل خود قرار دارد و همان میزان اندک نیز معمولا به‌طور کامل تخصیص نمی‌یابد. این روند مستقیما به عدم تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام و توقف توسعه زیرساختی کشور دامن می‌زند.

وی افزود: یکی از چالش‌های اصلی امروز ما در بخش انرژی و عدم تکافوی برق و گاز برای صنایع، عدم سرمایه‌گذاری کافی در حوزه زیرساخت‌هاست. وقتی منابع لازم برای توسعه این بخش‌ها تخصیص نیابد، بنگاه‌های اقتصادی با کمبود نهاده‌های انرژی مواجه شده و اقتصاد کلان کشور در تنگنا قرار می‌گیرد.

▼نبرد منامه

دیدار سرنوشت‌ساز استقلال ایران و المحرق بحرین چهارشنبه شب در منامه برگزار می‌شود؛ مسابقه‌ای که برای آبی‌پوشان حکم آخرین شانس صعود از مرحله گروهی لیگ قهرمانان ۲ آسیا را دارد. این دیدار در ورزشگاه اختصاصی باشگاه المحرق برگزار خواهد شد و استقلال برای زنده نگه داشتن امیدهای خود، تنها یک راه پیش‌رو دارد: پیروزی.

آخرین بازی استقلال در لیگ قهرمانان ۲ آسیا این مسابقه، آخرین دیدار استقلال در مرحله گروهی لیگ قهرمانان ۲ آسیا محسوب می‌شود؛ رقابتی که آبی‌ها در آن فـراز و نشیب‌های زیادی را پشت سر گذاشتند. استقلال تا اینجا فرصت‌های متعددی برای قطعی کردن صعود داشته، اما امتیازهای از دست‌رفته باعث شده کار این تیم به هفته پایانی کشیده شود. حالا دیگر جایی برای اشتباه باقی نمانده و حتی کسب یک امتیاز هم استقلال را به مرحله بعد نخواهد رساند.

تنها راه صعود: ۳ امتیاز

شرایط جدول به شکلی است که استقلال فقط با کسب سه امتیاز می‌تواند به مرحله بعد صعود کند. تساوی یا شکست، به معنای خداحافظی

زودهنگام از آسیا خواهد بود. همین موضوع حساسیت این مسابقه را دوچندان کرده و استقلال را مجبور می‌کند با رویکردی کاملاً هجومی و هدفدار وارد زمین شود. آبی‌ها علاوه بر صعود، به دنبال گرفتن انتقام شکست یک بر صفر دیدار رفت مقابل همین تیم بحرینی هستند؛ شکستی که در خانه رقم خورد و هنوز در ذهن هواداران باقی مانده است.

غایبان پرتعداد چالش بزرگ سایپتو

استقلال در این بازی با فهرست قابل توجهی از غایبان مواجه است. بازیکنانی چون آندونگ، احمدی، کوشکی، رضاییان و جلالی به دلایل مختلف در این مسابقه حضور ندارند و همین مسأله دست ریکاردو سایپنتو را تا حدی بسته است. با این حال، سرمربی پرتغالی استقلال امیدوار است سایر نفرات تیم بتوانند خلأ این بازیکنان را پر کنند و با ارائه نمایشی منسجم، تیم را به هدف اصلی برسانند.

نقش کلیدی خط میانی

در چنین دیدار حساسی، نقش بازیکنان خط میانی استقلال بسیار پررنگ خواهد بود. روزبه چشمنی و رزاقی‌نیا به‌عنوان مهره‌های مرکزی باید تعادل لازم میان دفاع و حمله را برقرار کنند. کنترل ریتم بازی، جلوگیری از ضححملات المحرق و تغذیه خط حمله از وظایف اصلی این دو بازیکن خواهد بود. استقلال اگر در میانه میدان برتری نداشته باشد، شانس زیادی برای تحمیل خواسته‌هایش به حریف خواهد داشت.

بازیکنانی مانند حردانی و گودرزی نیز در این مسابقه نقش دوگانه‌ای برعهده دارند. آنها باید هم در فاز هجومی مشارکت فعال داشته باشند و هم در بازگشت‌های دفاعی دچار غفلت نشوند. فشار از کناره‌ها می‌تواند یکی از راه‌های استقلال برای باز کردن دفاع المحرق باشد، اما کوچکترین اشتباه در این مناطق می‌تواند به ضدحملات خطرناک تیم میزبان منجر شود.

نبرد تاکتیکی و ضرورت بازی انتقامی

استقلال برای موفقیت در این دیدار باید بازی انتقامی و هجومی‌ارائه کند. آبی‌ها نباید اسیر تفکرات تاکتیکی المحرق شوند و لازم است با فووتبال رو به جلو، سرعت بالا و استفاده حداکثری از موقعیت‌ها، جریان بازی را در اختیار بگیرند. مدیریت درست دقایق مسابقه، بویژه در نیمه دوم، می‌تواند تعیین‌کننده سرنوشت این نبرد حساس باشد.

فشار سنگین روی سایپنتو

این مسابقه برای ریکاردو سایپنتو نیز اهمیت حیاتی دارد. حذف از رقابت‌های آسیایی، فشار زیادی را متوجه این مربی خواهد کرد، در حالی که صعود از گروه می‌تواند استقلال و کادر فنی را دوباره احیا کند و روحیه تازه‌ای به تیم بدهد. عملکرد استقلال در منامه، تا حد زیادی آینده سایپنتو را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

آخرین سده تمرکز درون دروازه

در این مسان، آدان به‌عنوان دروازه‌بان استقلال حق هیچ‌گونه اشتباهی ندارد. تمرکز بالا، واکنش‌های مطمئن و مدیریت خط دفاع می‌تواند یکی از کلیدهای اصلی صعود باشد. استقلال برای رسیدن به هدف بزرگ خود، به عملکردی کهنقص در همه خطوط نیاز دارد. چهارشنبه شب، منامه میزبان یکی از حساس‌ترین بازی‌های استقلال در سال‌های اخیر خواهد بود. صعود از گروه می‌تواند خونی تازه در رگ‌های آبی‌ها جاری کند؛ باید دید استقلال از این آخرین فرصت چگونه استفاده خواهد کرد.

ترکیب احتمالی استقلال

به دلیل تعدد غایبان، ترکیب استقلال تغییرات زیادی خواهد داشت، اما می‌توان گفت که آنتونیو آدان در چهارچوب دروازه است. آشورماتوف و فلاح در قلب دفاع بازی خواهند کرد. حسین گودرزی و صالح حردانی در دفاع چپ و راست. روزبه چشمنی و امیرحمزدر زرقانی‌به عنوان دو هافبک نزدیک به خط دفاع و منیر الحدادی، یاسر آسانی و اسماعیل قل‌زاده (به احتمال زیاد) کمی جلوتر بازی خواهند کرد و سعید سحرخیزان در خط آتش به میدان خواهد رفت.

وادا هر وقت بخواهد برای نمونه‌گیری به ایران می‌آید

غلامرضا نوروزی رئیس فدراسیون پزشکی ورزشی و نایب رئیس کمیته ملی المپیک در این خصوص گفته می‌شد واد(ژانسی بین‌المللی کنترل و مبارزه با دوپینگ جهانی) به نادوی کشورها به عنوان مرجع قانونی نظارت و کنترل دوپینگ اختیارات کامل خود را واگذار کرده است، می‌گوید: «ببینید، اینکه ما در نادوی داخلی تمامی اختیاراتی که وادا در سیستم بین‌المللی برای مباحث آموزشی، نظارتی، کنترل و مبارزه با دوپینگ را دارد، دارا هستیم و مشکلی بابت پیاده کردن قوانین و مقررات وادا در ورزش کشور نداریم، هیچ بحثی نیست. اما این نافذ توان و اختیارات مأموران و افسران وادا برای حضور سرزده در ایران و گرفتن تست دوپینگ از ورزشکارانی که در مسیر کسب سهمیه ورودی به بازی‌های المپیک هستند، نیست. مأموران کنترل دوپینگ جهانی همچون گذشته هر وقت بخواهند و نیاز باشد، در ایران حاضر می‌شوند و در هر محلی که خودشان تشخیص دهند از ورزشکارانی که رندمی انتخاب کردند، تست دوپینگ اخذ خواهند کرد. بنابراین تمامی ورزشکاران در رشته‌های ورزشی مختلف که در مسیر کسب سهمیه ورودی به المپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس هستند بدانند و مطلع باشند که سوای اینکه ما ممکن است هر زمان برای انجام تست دوپینگ به سراغ آنها برویم، افسران جهانی وادا نیز همان شرایطی که قبلا داشتند را همچنان دارند و مطمئنا در مسیر پیش رو برای نمونه‌گیری به کشورمان آمده و از ملی‌پوشانی که در حوضچه جهانی وادا مدعی حضور در المپیک هستند، تست دوپینگ به عمل می‌آورند.»

نمونه‌گیری‌های داخلی نادو به «کلن» ارسال می‌شود

رئیس فدراسیون پزشکی ورزشی درخصوص اینکه همچنان نادوی ایران برای آنالیز نمونه‌گیری‌های داخلی با آزمایشگاه کلن آلمان همکاری دارد یا خیر، معتقد است: «بله. ما همچنان تمامی نمونه‌گیری‌های داخلی از ورزشکارانمان در رشته‌های ورزشی مختلف را به آزمایشگاه کلن آلمان ارسال می‌کنیم تا با دقت بررسی و آنالیز شود. اگرچه هزینه هر نمونه و تستی که برای آنالیز به کلن ارسال می‌شود، با توجه به افزایش نرخ ارز برای ما در حال حاضر بیش از ۲۰۰ دلار تمام می‌شود، اما این موضوع مهم نیست چون سلامت و پاک‌ی ورزشکاران ما در عرصه‌های مختلف بین‌المللی قطعاً از اولویت و اهمیت بالاتری برخوردار است.»

هزینه نمونه B از ورزشکار گرفته می‌شود

نوروزی درخصوص اینکه هزینه تست B درصورتی که ورزشکاران به نمونه اولیه و تست □ اعتراض داشته باشند، آیا از خانه نادو و فدراسیون پزشکی ورزشی می‌رود یا از خود ورزشکار اخذ می‌شود، می‌گوید: «باتوجه به اینکه ما صفر تا صد هزینه‌های نمونه اولیه یا همان تست A را خودمان متقبل می‌شویم، قطعاً اگر ورزشکاران نسبت به تست و نمونه اولیه خود اعتراض داشته باشند، کلیه هزینه‌های ثانویه و نمونه‌گیری مجدد از آنها دریافت خواهد شد.»

هنوز هم سرزده از ورزشکاران تست می‌گیریم

نوروزی معتقد است نادو همچنان مثل قبل به صورت سرزده هم از ورزشکاران تست دوپینگ به عمل می‌آورد: «ما قطعاً در ماجرای دوپینگ و حفظ سلامت ورزشکارانمان در رشته‌های ورزشی مختلف هیچ‌گونه مماشانی با هیچ فدراسیون یا ورزشکاری نداریم. به همین دلیل مثل قبل، هر وقت نیاز باشد و ضرورت بدانیم، به صورت سرزه در مسابقات یا اردوهای ملی حاضر شده و از ورزشکاران مدنظر تست دوپینگ می‌گیریم. بنابراین هم ورزشکاران، هم مربیان و هم مسئولان محترم فدراسیون‌ها این را بدانند که در مسیر کسب سهمیه ورودی به بازی‌های المپیک قطعاً نظارت و کنترل افسران نادو روی تیم‌های ملی و اردوهای آماده‌سازی خیلی جدی‌تر و مستمتر از قبل خواهد بود. البته این را باید اعتراف کنم که با توجه به ارتباط نتگانتگ و خوبی که با مسئولان و دست‌اندرکاران فدراسیون‌های ورزشی خصوصاً مسئولین کمیته‌های پزشکی مستقر در فدراسیون‌ها داریم شرایط برای نظارت و کنترل ورزشکاران در مسابقات و تمرینات اردویی خیلی بهتر و باکیفیت‌تر از قبل شده است. امیدوارم این روند امیدوارکننده در مسیر پیش رو برای حضور پرقدرت کاروان ورزش کشور در بازی‌های المپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس

با پایان رقابت‌های جام ملت‌های عرب، لیگ فوتبال عراق هم آغاز شد و علیرضا منصوریان که در تصمیمی غیرمنظره راهی تیم الطلیه عراق شده بود، توانست با رقم زدن یک کار بزرگ در اولین بازی رسمی خود به‌عنوان سرمربی این تیم، کار خود را با یک پیروزی ارزشمند آغاز کند. الطلیه که با منصوریان از زمان حضور او روی نیمکت این تیم سه بازی تدارکاتی را پشت سر گذاشته بود، اولین بازی خود با سرمربی ایرانی را در دربی بغداد مقابل قهرمان چهار دوره اخیر لیگ عراق و نماینده این کشور در لیگ نخبیگان یعنی الشرطه برگزار کرد و با ارائه یک بازی فوق‌العاده، با یک گل این تیم را شکست داد. الطلیه که در چهار سال اخیر هیچ‌گاه موفق به شکست دادن الشرطه در دربی شهر بغداد نشده بود، با این برد چشپی فوق‌العاده در جدول داشت و با ۱۴ امتیاز، از رده یازدهم جدول به رده چهارم صعود کرد.این برد بزرگ برای منصوریان و شاگردانش، سرودهای زیادی در رسانه‌های عراقی به پا کرد. باشگاه الطلیه که حالا هوادارانش بشدت از حضور منصوریان روی نیمکت این تیم راضی هستند، با انتشار تصویری از منصوریان به این شکل برای رقبی همشهری کری خواند: «بول مقابل تاریخ ازشری ندارد و امروز ایست بازرسی و پلیس پیش مامت (کنایه به اسم باشگاه الشرطه به معنی پلیس). میلیاردها پول تان مقابل ابهت الطلیه پاد هوا شد. می‌توانستیم با پنج گل کار را تمام کنیم ولی به همین اختلاف یک گل اکتفا می‌کنیم. اگر کسی بخواهد ما را تهدید کند، بداند در چالش بعدی قوی‌تر هستیم.»

رضایت بیفوما شرط اول

هر چند علیرضا منصوریان با تیم الطلیه عراق شروع فوق‌العاده‌ای داشت و روز به روز بر محبوبیت او در عراق افزوده می‌شود اما از ابتدای حضورش در این باشگاه به مدیران تیم عراقی اطلاع داد برای کسب نتایج بهتر نیاز به جذب چند مهره در بازار نقل و انتقالات زمستانی خواهد داشت.

منصوریان که ریسک هدایت تیم الطلیه را بعد از طلال البلوشی، اسطوره قطری پذیرفته بود، خیلی زود برای جذب بازیکن اقدام کرد و سراغ دو بازیکن ایرانی آمد؛ منصوریان ابتدا به سراغ جذب فرشید باقری رفت اما فرشید خیلی زود توافق با تیم منصوریان را تکذیب و راهی پیکان تهران شد.

دومین گزینه سرمربی ایرانی حامد پاکدل بود که هنوز خبری از جذب او هم نشده و به نظر می‌رسد منصوریان در جذب ستاره‌های ایرانی خیلی زود شکست خورده بود.

حالا الطلیه تیر سوشم را به پرسپولیس شلیک کرده تا شاید بتواند یک مهره ارزشمند را جذب کند؛ منصوریان که فرصت زیادی برای شناخت ترکیب تیمش نداشته، نمی‌تواند وقت خود را همزمان صرف شناختن اسقواد الطلیه و بررسی بازیکنان خارجی برای جذب کند به همین خاطر ترجیح می‌دهد به سراغ بازیکنانی برود که از آنها شناخت کافی دارد تا با مدیریت زمان هم ترکیبش را تقویت کند و هم زمان را از دست ندهد.

در حالی که برخی رسانه‌ها از مبلغ ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار دلار به عنوان رقم درخواستی باشگاه پرسپولیس برای صدور رضایتنامه وینگر کنگویی خبر می‌دهند، بر اساس آخرین اطلاعات درافتی، توافق برای انتقال این بازیکن با نصف عدد اعلامی صورت گرفته و تنها دو مشکل باقی مانده است اول اینکه بیفوما هنوز رضایت خودش را برای حضور در تیم الطلیه به صورت قطعی اعلام نکرده اما با این حال کادر فنی سرخپوشان همچنان بر جدایی او مصر هستند و دنبال بازیکنی جایگزین می‌گردند.

ادامه پادشاهی فلیک و بارسا بر اسپانیا

از این لحظه رثال سعی کرد فشار بیشتری به دروازه بارسا وارد کند اما باز هم مالکیت توپ

به شکل محسوسی در اختیار بارسا بود. وقت‌های تلف شده نیمه اول، جایی بود که جنون فوتبال و جادوی ال‌کلاسیکو خودش را نشان داد.

ابتدا دقیقه ۴۵+۲ وینیسیوس، ستاره برزیلی رثال با یک استارت انفجاری از میانه میدان سپس حرکات تکنیکی منحصر به فرد خود خط دفاعی بارسا را به هم ریخت و با نفوذ تا داخل محوطه شش قدم، یک گل انفرادی به یادماندنی را به ثمر رساند و بازی را به تساوی کشاند. در حالی که به نظر می‌رسید بازی با همین نتیجه در نیمه نخست به پایان برسد، دو دقیقه بعد این لواندوفسکی بود که روی پاس هوشمندانه پدری، توانست با ضربه چپییی دیدنی گل دوم بارسا را به ثمر برساند و تیم هانسی فلیک را بار دیگر پیش بیندازد. در این لحظات حتی خوشبین‌ترین هواداران رثال مادرید هم به تغییر نتیجه در نیمه اول فکر نمی‌کردند اما بازیکنان این تیم درون زمین، طرحی دیگر داشتند. ارسال کرنر از سوی رودریگو در دقیقه ۴۵+۶ با ضربه به هویسون مدافع رثال همراه شد که این ضربه پس از برخورد به تیر دروازه در شرایطی سخت به گونزال‌آر گارسیا رسید و این بازیکن جوان گل تساوی رثال را به ثمر رساند تا بخش سفیدپوش ورزشگاه ملک عبدالله از شدت خوشحالی منفرج شود و نیمه اول با تساوی ۲–۲ به پایان برسد.

خوش‌شانسی رافینیا

رثال نیمه دوم را بهتر شروع کرد و نفوذهایی خطرناک تا پشت محوطه جریمه رثال داشت که البته به موقعیت‌های گل جدی تبدیل نشدند. در ادامه و در حالی که بارسا بار دیگر مالکیت توپ را در اختیار گرفته بود در صحنه‌ای که چندان خطرناک نبود، این تیم به گل رسید. رافینیا باز هم زننده این گل بود که این بار با پای راست و البته با خوش‌شانسی در اثر برخورد توپ با آسنسیو مدافع رثال، ضربه او منحرف شد و به تور دروازه رثال رسید تا در دقیقه ۷۲ بازی با نتیجه ۲–۳ به سود بارسا شود. از این دقیقه به بعد بارسا، حتی نمایشی بهتر از ابتدای نیمه دوم داشت و توپ را به سختی در اختیار رثالی‌ها قرار می‌داد. ورود کیلیان امپایه به بازی آخرین ترغند زایی آلونسو برای به تساوی کشاندن بازی بود. البته که بیرون کشیدن فدریکو والورده و وینیسیوس، تصمیمات عجیبی بود که از سوی سرمربی رثال مادرید گرفته شد و عملاً قدرت هجومی این تیم را کاهش داد. امپایه اما تأثیر

سرزده از ملی‌پوشان تست می‌گیریم

✎ عرفان حمیدی – کاروان ورزش ایران در سال پیش‌رو به صورت جدی قرار است در رشته‌های ورزشی مختلف (خصوصاً رشته‌هایی که امید به کسب مدال در ناگو یا و لس‌آنجلس هستند) وارد چرخه گزینشی و کسب سهمیه المپیک ۲۰۲۸، همچنین آماده‌سازی برای شرکت در بازی‌های آسیایی ۲۰۲۶ ناگویای ژاپن شوند. برهمین اساس، قطعاً یکی از مهم‌ترین موضوعات محوری جاری در اردوهای آماده‌سازی، همچنین حضور ورزشکاران در تورنمنت‌های معتبر و گزینشی پیش رو، میحت مربوط به عدم الودگی به مواد نیروزا(دوپینگ) و سلامت ورزشکاران است. موضوعی که وادا(ژانسی بین‌المللی مبارزه با دوپینگ) همچنین نادوی ایران(ستاد ملی کنترل و مبارزه با دوپینگ داخلی) بشدت روی آن حساس هستند و جدی. به همین بهانه با غلامرضا نوروزی رئیس فدراسیون پزشکی ورزشی و نادوی ایران همچنین نایب رئیس کمیته ملی المپیک هم کلام شدیم تا از زبان او به عنوان مقام مسئول چندوچون وضعیت جدید نظارت و کنترل دوپینگ در رشته‌های ورزشی مختلف، همچنین وظایفی که وادا بر عهده ستاده‌های کنترل و مبارزه با دوپینگ داخلی کشورها گذاشته را بدانیم.

قهرمان عراق تسلیم علی‌منصور

برای تکرار قهرمانی دیگر حق اشتباه ندارید

هم آمار بسیار خوبی دارند که هیچ تیمی آن را به ثبت نرسانده است. حسین‌زاده، هاشم‌زاد و دانیال اسماعیلی‌فر جزو برترین پاسورها هستند که هر کدام سه پاس گل داده‌اند.

اما با این شرایط تراکتور برعکس فصل گذشته رقابت‌ها نتوانست از عنوان قهرمانی دفاع کند و در پایان نیم‌فصل جایگاه پنجمی را از آن خودش کرد. تراکتور لیگ برتر را خوب شروع نکرد و در هفته اول بازنده از زمین خارج شد و در هفته دوم به تساوی رضایت داد. دو برد نسبتاً پرگل در هفته سوم و چهارم تراکتوری‌ها را امیدوار کرد، اما شاگردان اسکوچیچ سه بازی پشت سر هم را بدون گل زده با تساوی تمام کردند. اما همین تساوی‌ها و در ادامه تکرار آنها بالای جان تبریزی‌ها در نیم‌فصل اول شد. تراکتور علاوه بر سه تساوی بدون گل در هفته‌های پنجم، ششم و هفتم در هفته‌های دوازدهم، سیزدهم و پانزدهم هم بدون گل به تساوی رسید و البته یک تساوی یکبریک را هم در هفته نهم مقابل پرسپولیس کسب کرد. با این اوصاف تکرار تساوی‌ها تراکتور را حساسی از صدر جدول دور کرد. اما این شرایط برای تراکتور در خارج از کشور و در بازی‌های آسیایی به‌طور دیگری رقم خورد. تراکتور در شش بازی به میدان رفته و حالا به‌عنوان تیم دوم در جدول لیگ نخبیگان قرار دارد. شاگردان اسکوچیچ در این بازی‌ها، از مجازی، ۴برد و دو تساوی دارند که این آمار بسیار خوبی به‌شمار می‌رود.

بازی فینال سوپرجام اسپانیا در عربستان، یک نبرد جذاب و تمام‌عیار بود، همان چیزی که از ال‌کلاسیکو و از دو غول فوتبال باشگاهی اسپانیا و جهان یعنی بارسلونا و رثال مادرید انتظار می‌رود.

نمایشی پر از هیجان، گل، تکنیک، تاکتیک، صحنه‌های جنجالی و اخراج و هر آنچه که می‌تواند هواداران فوتبال را به اوج لذت برساند. تماشاگران عربستانی حاضر در ورزشگاه ملک عبدالله شهر ریاض خوشبخت بودند که این شانس را داشتند چنین مسابقه‌ای را از نزدیک تماشا کنند.

بارسلونا با پیروزی ۳–۲ مقابل رثال مادرید، برنده این بازی و فاتح سوپرجام اسپانیا شد تا هم انتقام شکست در لیگ را از رثال گرفته باشد و هم اولین جام این فصل را از آن خود کرده باشد. بارسلونا بعد از شکست در دور رفت لالیگا مقابل رثال مادرید، ۱۱ برد متوالی در بازی‌های داخلی به دست آورده بود و با توجه به امتیازاتی که رثال در این مدت از دست داد، در لالیگا هم صدرنشینی با اختلاف در اختیار کاتالان‌ها بود.

برتری در مالکیت

شاگردان هانسی فلیک با همین روحیه و با توجه به روند خوبی که در چند وقت اخیر داشتند بازی را بهتر آغاز کردند و مالکیت توپ را از ابتدا در اختیار داشتند طوری که در دقیقه ۲۰ بازی درصد مالکیت ۷۶ به ۲۴ به سود بارسا بود!

البته که این مالکیت توپ به این معنی نبود که رثال حرفی برای گفتن نداشته باشد. در همان دقایق ابتدایی فرار وینیسیوس روی یک ضدحمله او را در موقعیت تک به تک با خوان گارسیا در دروازه‌بان بارسا قرار داد اما ضربه آرام این بازیکن، در دستان گارسیا قرار گرفت. دقیقه ۳۵ رافینیا روی پاس فوق‌العاده لامین یامال که در سبک پاس‌های لیونل مسی بود، در موقعیتی تک به تک با کورتوا قرار گرفت اما ضربه را به شکلی عجیب به بیرون زد. او اما یک دقیقه بعد، این صحنه را جبران کرد و در موقعیتی به مراتب سخت‌تر از پشت محوطه جریمه شوتی زد که ابتدا از بین پاهای شومانی هافبک رثال و سپس از کنار دستان کورتوا رد شد و به گل اول بارسا و مسابقه تبدیل شد.

جادوی وقت‌های اضافه

